

UPUTE

za ispunjavanje obrasca ustavne tužbe

(pitanja i odgovori)

od 11. travnja 2016.

UVOD

Radi pravilnog sastavljanja ustavne tužbe, na raspolaganju Vam je obrazac ustavne tužbe. Ove upute pomoći će Vam pri njegovom ispunjavanju, ali i pri pisanju Vaše ustavne tužbe u slučaju da je ne želite podnijeti na obrascu.

Molimo Vas da se s uputama upoznate prije nego što počnete ispunjavati obrazac, odnosno pisati ustavnu tužbu. Iznova ih pažljivo čitajte pri ispunjavanju svake pojedine točke obrasca u kojoj se posebno upućujete da ih pročitate.

Ispunjeni obrazac Ustavni sud smatrat će Vašom ustavnom tužbom, te će Vaš slučaj ispitati na temelju podataka koje ste u njemu naveli. Zbog toga je važno da ga ispunite u cijelosti, točno i uredno. Dopune ustavne tužbe podnesene nakon roka za podnošenje ustavne tužbe (osim onih koje se dostavljaju na poseban poziv Ustavnog suda) bit će odbačene.

Imate li mogućnosti, molimo Vas da obrazac ispunite koristeći se **računalom ili pisaćim strojem**. Obrazac se sastoji od šest (6) dijelova. Morate ispuniti sve dijelove, kako bi Vaš podnesak bio potpun i sadržavao one podatke koji se prema Ustavnom zakonu od Vas traže.

Umnožite ispunjeni obrazac i priloge. **Ustavnom sudu dužni ste dostaviti ukupno tri (3) primjerka ustavne tužbe i po dva (2) primjerka privitaka** (članak 91. stavak 3. Poslovnika).

Ustavnu tužbu dostavljenu **elektroničkom poštom (e-mail), telefaksom ili brzojavom Ustavni sud ne prihvaća.**

U ustavnoj tužbi ili na posebnom obrascu koji prilažete uz ustavnu tužbu (možete ga naći na ovoj internetskoj stranici), imate pravo zatražiti od Ustavnog suda se u odluci odnosno rješenju u povodu Vaše ustavne tužbe Vaše osobno ime odnosno naziv **označi inicijalima** u slučaju da Ustavni sud odluči tu odluku odnosno rješenje nakon donošenja objavit u Narodnim novinama i/ili na internetskim stranicama (članak 56. Poslovnika).

U daljnjem tekstu nalaze se upute za ispunjavanje svakog dijela obrasca ustavne tužbe posebno.

I. PODACI O PODNOSITELJIMA USTAVNE TUŽBE

Ustavnu tužbu mogu podnijeti fizičke, ali i pravne osobe. Zato je točka prva obrasca podijeljena na tri dijela:

- dio A. ispunjavaju fizičke osobe,
- dio B. ispunjavaju pravne osobe,
- dio C. ispunjavaju oni podnositelji koji imaju punomoćnika, neovisno o tome jesu li fizičke ili pravne osobe.

A. FIZIČKE OSOBE (točke 1. do 4.)

TOČKA 1. – Osobno ime

Osobno ime sastoji se od imena i prezimena. Molimo Vas da svoje osobno ime navedete čitko.

TOČKA 2. - 0901962305048

Podaci o matičnom broju građana (JMBG) zahtijevaju se po osnovi članka 65. stavka 1. Ustavnog zakona. Promjene pravila o objavljivanju matičnog broja propisane drugim zakonima, koji su niže pravne snage od Ustavnog zakona, ne utječu na ovu obvezu pred Ustavnim sudom.

TOČKA 3. - Državljanstvo

Podatak o državljanstvu potrebno je upisati iako ste hrvatski državljanin.

TOČKA 4. – Prebivalište ili boravište

Prebivalište je mjesto u kojem se građanin naselio s namjerom da u tom mjestu stalno živi. U Republici Hrvatskoj svaka osoba može imati samo jedno prebivalište. Prebivalište se prijavljuje nadležnoj policijskoj upravi Ministarstva unutarnjih poslova, koje o njemu vodi službenu evidenciju.

Osim prebivališta, svaka osoba u Republici Hrvatskoj može imati i **uobičajeno boravište**, koje se također prijavljuje nadležnoj policijskoj upravi Ministarstva unutarnjih poslova. Uobičajeno boravište je mjesto u kojem građanin trajnije boravi, ali bez namjere da se u tom mjestu naseli (npr. studenti na redovnom studiju u mjestu izvan mjesta svoga prebivališta, radnici koji poslove obavljaju izvan mjesta svog prebivališta, najčešće u vrijeme sezone, itd.).

Ako imate punomoćnika, sva pismena Ustavni sud dostavlja Vašem punomoćniku, a ne Vama osobno.

Samo u slučaju da **nemate** punomoćnika, Ustavni sud dostavlja sva pismena u mjesto i na adresu koju ste naznačili u ustavnoj tužbi. Zato je važno da u ustavnoj tužbi navedete samo jedno mjesto i jednu adresu stanovanja, i to onu na kojoj će Vam sva pismena iz Ustavnog suda biti izvjesno i sa sigurnošću uručena.

Ako tijekom postupka pred Ustavnim sudom **promijenite** mjesto i/ili adresu stanovanja, **obavijest o toj promjeni odmah dostavite Ustavnom sudu.**

B. PRAVNE OSOBE (točke 5. do 10.)

Svi traženi podaci o pravnoj osobi moraju biti istovjetni podacima upisanim u mjerodavne registre koje vode nadležna sudska ili upravna tijela.

Od svih traženih podataka, detaljnije objašnjenje zaslužuje podatak o obliku pravne osobe.

TOČKA 6. - Oblik pravne osobe

Pravne osobe mogu imati različite pravne oblike, od kojih su najčešći:

- dioničko društvo (d.d.),
- društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.),
- društvo za uzajamno osiguranje,
- zadruga,
- javno trgovačko društvo,
- komanditno društvo,
- gospodarsko interesno udruženje,
- ustanova,
- javna ustanova,
- udruga,
- sindikat,
- politička stranka.

Republika Hrvatska ne može biti nositeljica zaštite ustavnih prava pa stoga nije ovlaštena podnijeti ustavnu tužbu u postupku zaštite ustavnih prava pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske (v. primjerice rješenja U-III-2154/2007 od 5. studenog 2009. i U-III-1709/2009 od 5. ožujka 2013.).

Pravne osobe s javnim ovlastima mogu biti podnositelji ustavne tužbe. No, dopuštenost ustavne tužbe pravne osobe s javnim ovlastima ovisi o okolnostima konkretnog slučaja i specifičnim vezama koje određena pravna osoba javnog prava ima s državom. Da bi ustavna tužba pravne osobe javnog prava bila dopuštena, ta pravna osoba mora u ustavnoj tužbi dokazati da je u konkretnom slučaju (sporu) u vezi s kojim podnosi ustavnu tužbu nastupala u privatnopravnom svojstvu, odnosno da je riječ o imovini pravne osobe javnog prava koja nije povezana s njezinom javnopravnom zadaćom (v. rješenje U-III-738/2005 od 12. prosinca 2012. i U-III-2119/2010 od 18. ožujka 2015.).

Općina, grad, županija i Grad Zagreb ovlašteni su podnijeti ustavnu tužbu, ali samo ako se njome traži zaštita protiv neustavnih zahvata u njihovo ustavno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu, tzv. komunalna ustavna tužba (v. rješenje U-III-462/2010 od 10. rujna 2013.).

C. PUNOMOĆNIK PODNOSITELJICE/PODNOSITELJA (točke 11. do 14.)

Radnje u ustavnosudskom postupku možete poduzimati **osobno** ili **preko punomoćnika** (članak 24. stavak 1. Ustavnog zakona).

Ako je podnositeljica/podnositelj ustavne tužbe pravna osoba, nju u postupku pred Ustavnim sudom može zastupati zakonski zastupnik, ali i punomoćnik.

Ako se odlučite za punomoćnika, obavezni ste potpisati mu **posebnu punomoć** za poduzimanje svih ili samo određenih radnji u postupku pred Ustavnim sudom. **Posebnu punomoć morate potpisati osobno.**

Punomoći izdane za zastupanje ili obranu u sudskom ili upravnom postupku **ne vrijede** kao posebne punomoći za podnošenje ustavne tužbe. Za podnošenje ustavne tužbe **uvijek mora biti izdana posebna punomoć** (članak 24. stavak 2. Ustavnog zakona).

Punomoćnik ne mora biti odvjetnik, ali je zbog posebnosti ustavnosudskog postupka uvijek bolje angažirati stručnu osobu. **Ako punomoćnik nije odvjetnik, njegova posebna punomoć za zastupanje mora biti ovjerena kod javnog bilježnika.**

Ako tijekom postupka pred Ustavnim sudom svom dotadašnjem punomoćniku **otkažete** posebnu punomoć za zastupanje, **o otkazu punomoći odmah obavijestite Ustavni sud.**

Molimo **odvjetnike** koji rade u odvjetničkim uredima da:

- u rubriku pod točkom 11. upišu svoje osobno ime,
- umjesto upisivanja podataka, na mjesto predviđeno za zanimanje (točka 12.) stave pečat odvjetničkog ureda u kojemu rade,
- pečat odvjetničkog ureda obavezno stave na kraju ustavne tužbe, uz svoj vlastoručni potpis,
- iako se na pečatu odvjetničkih ureda najčešće nalaze i njihove adrese, adresu ureda upišu i u rubriku pod točkom 13.

II. PODACI O OSPORAVANIM AKTIMA

Odjeljak II. obrasca ustavne tužbe podijeljen je na dva dijela (točke A. i B.)

A. POJEDINAČNI AKT KOJI SE OSPORAVA, A PROTIV KOJEG SU ISCRPLJENA SVA SREDSTVA PRAVNE ZAŠTITE (točke 15. do 17.)

Ustavnom tužbom uvijek se osporava pojedinačni **sudski** akt protiv kojeg više nemate na raspolaganju nijedno sredstvo pravne zaštite u Republici Hrvatskoj. Radi se uvijek o **pravomoćnoj presudi** ili **pravomoćnom rješenju suda** kojim je **u posljednjem stupnju** sudskog postupka odlučeno:

- o Vašim pravima ili obvezama, ili
- o sumnji ili optužbi da ste počinili kažnjivo djelo.

Danom primitka tog akta počinje teći **rok od 30 dana** za podnošenje ustavne tužbe (članak 64. Ustavnog zakona).

Velik broj ustavnih tužbi se odbacuje, jer nisu ispunjene pretpostavke koje moraju biti ispunjene da bi ustavna tužba bila dopuštena, odnosno da bi Ustavni sud bio nadležan po njoj postupati. Najčešće se griješi pri odgovoru na sljedeća pitanja:

PITANJA I ODGOVORI:

▶ U postupku u kojem se odlučivalo doneseno je više pojedinačnih akata. U povodu kojih od njih podnosim ustavnu tužbu?

▶ Primitkom kojeg sudskog akta sam iscrpila/iscrpio sva dopuštena sredstva pravne zaštite u mom slučaju, pa mi počinje teći rok za podnošenje ustavne tužbe?

▶ Navedite mi primjere akata koji se ne smatraju pojedinačnim aktima iz članka 62. Ustavnog zakona, pa Ustavni sud takve ustavne tužbe odbacuje zbog nenadležnosti.

TOČKA 15. - Naziv akta, donositelj akta, broj akta i datum donošenja

Navedite je li riječ o presudi ili rješenju. Navedite točan naziv suda koji je donio osporenu presudu/rješenje, a nakon toga upišite broj pod kojim se vodio postupak i donio osporeni sudski akt, kao i datum donošenja akta.

Broj sudskog akta u pravilu se nalazi na prvoj stranici presude/rješenja, najčešće u gornjem desnom uglu (iznad uvoda). U pojedinim sudskim aktima on se naziva i poslovnim brojem (Posl. br.). **Datum** donošenja akta u pravilu se nalazi u uvodu i/ili na posljednjoj stranici sudskog akta.

PRIMJERI - KAKO PRAVILNO UPISATI PODATKE UZ TOČKU 15.?

Navodimo Vam veći broj primjera kako biste dobili potpun uvid u način na koji treba upisati tražene podatke. Svaki pojedini primjer označen je drugom bojom i odnosi se na jednu vrstu sudskog postupka.

Primjer a):

Presuda Županijskog suda u Rijeci, broj III Kž-102/12-6 od 14. travnja 2013.

Primjer b):

Rješenje Županijskog suda u Zagrebu, broj: 11-II-Kv-Us-37/12-2 (Kir-Us-153/12) od 22. svibnja 2012.

Primjer c):

Presuda Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, broj: Gž-3697/10 od 14. travnja 2011.

Primjer d):

Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj: Rev-813/2010-2 od 14. travnja 2011.

Primjer e):

Presuda Županijskog suda u Slavonskom Brodu, broj: Gž-1047/11-2 od 21. veljače 2012.

Primjer f):

Rješenje Županijskog suda u Osijeku, broj: III Gž-1180/12-2 od 5. listopada 2012.

Primjer g):

Presuda Županijskog suda u Zagrebu, broj: Gž-2391/08-2 od 12. travnja 2008.

Primjer h):

Rješenje Županijskog suda u Rijeci, broj: Gž-263/11-2 od 28. studenoga 2011.

Primjer i):

Presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, broj: Pž-2123/11-1 od 14. lipnja 2012.

Primjer j):

Presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, broj: Pž-189/12-3 od 18. siječnja 2012.

Primjer k):

Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, broj: Pž-1765/09-1 od 18. prosinca 2011.

Primjer l):

Presuda Upravnog suda Republike Hrvatske, broj: Us-12479/2009-5 od 2. svibnja 2011.

Primjer m):

Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, broj: Us-6556/2009-4 od 3. veljače 2012.

Primjer n):

Presuda Upravnog suda Republike Hrvatske, broj: Zpa-31/2008-6 od 16. prosinca 2009. godine

TOČKA 16. - Postupak u kojem je donesen osporeni sudski akt i predmet odlučivanja

Upišite podatak o vrsti sudskog postupka kojeg ste vodili ili koji je vođen protiv Vas. Nakon toga naznačite što je bio predmet odlučivanja u sudskom postupku, to jest:

- o kojim se Vašim pravima ili obvezama odlučivalo u postupku, odnosno
- o kojem se kažnjivom djelu odlučivalo u postupku u kojem ste osumnjičeni ili optuženi da ste ga počinili.

PRIMJERI - KAKO PRAVILNO UPISATI PODATKE UZ TOČKU 16.?

Svaki pojedini primjer označen je drugom bojom i povezan je s odgovarajućim primjerom iz točke 15. te zajedno s njim čini cjelinu. Oznaka obilježava tu poveznicu.

 Primjer a) iz točke 15:

Kazneni postupak - odlučivanje o žalbi - kazneno djelo iz članka 337. stavka 1. Kaznenog zakona – zlouporaba položaja i ovlasti

 Primjer b) iz točke 15:

Istražni postupak – odlučivanje o žalbi - produljenje istražnog zatvora u tijeku provođenja istrage

 Primjer c) iz točke 15.:

Prekršajni postupak - odlučivanje o žalbi - prekršaj iz članka 294. stavka 1. točke 1. Zakona o radu - ne vođenje evidencije o radnicima i radnom vremenu na propisani način

 Primjer d) iz točke 15.:

Parnični postupak – odlučivanje o reviziji u pravnoj stvari radi utvrđenja ništavim izvanrednog otkaza ugovora o radu i isplate plaće

 Primjer e) iz točke 15.:

Parnični postupak – odlučivanje o žalbi u pravnoj stvari radi naknade štete u vezi s prometnom nezgodom

 Primjer f) iz točke 15.:

Izvanparnični postupak - odlučivanje o žalbi protiv razvrgnuća suvlasničke zajednice civilnom diobom

 Primjer g) iz točke 15.:

Poseban postupak prema Zakonu o upravnim sporovima – odlučivanje o tužbi zbog nezakonite radnje službene osobe radi zaštite ustavom zajamčenog prava i slobode čovjeka i građanina

 Primjer h) iz točke 15:

Ovršni postupak – odlučivanje o žalbi u ovršnoj stvari iseljenja

 Primjer i) iz točke 15.:

Parnični postupak pred trgovačkim sudom – odlučivanje o žalbi u pravnoj stvari radi isplate

 Primjer j) iz točke 15.:

Upis u sudski registar - odlučivanje o žalbi u postupku upisa u sudski registar smanjenja temeljnog kapitala

 Primjer k) iz točke 15.:

Stečajni postupak pred trgovačkim sudom – odlučivanje o žalbi u stečajnom postupku nad stečajnim dužnikom AA

 Primjer l) iz točke 15.:

Upravni spor – odlučivanje o tužbi protiv upravnih akata donesenih u postupku u povodu carinskog prekršaja

 Primjer m) iz točke 15.:

Upravni spor – odlučivanje o tužbi protiv upravnog akta donesenog u postupku primitka stranca u hrvatsko državljanstvo

 Primjer n) iz točke 15.:

Poseban postupak pokrenut zahtjevom za zaštitu ustavom zajamčenog prava i slobode čovjeka i građanina protiv konačnog pojedinačnog akta protiv kojeg nije osigurana druga sudska zaštita

Ako niste sigurni o kojem je postupku u Vašem slučaju riječ ili niste sigurni kako odrediti predmet postupka, **pogledajte u uvod sudskog akta** u kojem bi ti podaci trebali biti navedeni.

Točka 17. - Datum primitka akta

Upišite datum kad ste primili sudski akt u povodu kojeg podnosite ustavnu tužbu. Taj podatak je iznimno važan, jer se od njega računa 30 dana za podnošenje ustavne tužbe (članak 64. Ustavnog zakona).

PITANJA I ODGOVORI:

▶ **Kako se računaju rokovi na dane?**

▶ **Kako ću dokazati da sam ustavnu tužbu podnijela/podnio pravodobno, odnosno u roku od 30 dana od dana primitka osporenog akta?**

B. DRUGI POJEDINAČNI AKTI KOJI SE OSPORAVALJU (točka 18.)

Ustavnu tužbu imate pravo podnijeti tek nakon što ste zaprimili pojedinačni sudski akt kojim je **u posljednjem dopuštenom stupnju** odlučeno o Vašim pravima ili obvezama, odnosno o sumnji i optužbi da ste počinili kažnjivo djelo. Ako smatrate da Vam je samo tim aktom povrijeđeno neko ustavno pravo, ustavnu tužbu možete podnijeti samo u povodu njega.

Međutim, u istoj ustavnoj tužbi imate pravo osporavati i pojedinačne akte koje su – rješavajući taj isti predmet - **prethodno** donijela druga nadležna tijela (sudovi nižeg stupnja i/ili tijela upravne ili javne vlasti).

To su oni pojedinačni akti protiv kojih ste već uložili dopuštena sredstva pravne zaštite u redovnom tijeku postupka (npr. prigovor, žalbu, tužbu, reviziju i/ili dr.) i o kojima je u redovnom tijeku postupka već odlučeno.

Ako smatrate da Vam je ustavno pravo povrijeđeno i tim drugim pojedinačnim aktima, donesenima u istom predmetu, upišite podatke i o njima.

Točka 18. - Podaci o drugim pojedinačnim aktima koji se osporavaju

Akti se navode kronološkim redom, i to tako da:

- prvo navedete akt suda višeg stupnja (npr. osporenu presudu nadležnog županijskog suda), a nakon toga akt suda nižeg stupnja (npr. presudu nadležnog općinskog suda),
- ako ste ustavnom tužbom osporili presudu ili rješenje Visokog upravnog suda ili upravnog suda, tada u prostor uz točku 18. upišite pojedinačne akte koje ste osporavali tužbom ili zahtjevom pred Visokim upravnim sudom ili upravnim sudom.

Za svaki pojedini akt koji osporavate upišite podatke o:

- nazivu akta,
- nazivu tijela koje je akt donijelo,
- broju/oznaci predmeta,
- datumu donošenja akta, te
- predmetu o kojem se aktom odlučivalo.

PRIMJERI - KAKO PRAVILNO UPISATI PODATKE UZ TOČKU 18.?

Svaki pojedini primjer označen je drugom bojom i povezan je s odgovarajućim primjerom iz točaka 15. i 16. te zajedno s njima čini cjelinu. Oznaka obilježava tu poveznicu.

 Primjer a) iz točaka 15. i 16.:

Presuda Općinskog suda u Rijeci, broj: K-8/09 od 13. svibnja 2010. – osuda za kazneno djelo iz članka 337. stavka 1. Kaznenog zakona - zlouporaba položaja i ovlasti

 Primjer b) iz točaka 15. i 16.

Rješenje suca istrage Županijskog suda u Zagrebu, broj: 30-Kir-Us-153/12 od 9. svibnja 2012. - produljenje istražnog zatvora u tijeku istrage, iz osnove sadržane u članku 123. stavku 1. točki 4. Zakona o kaznenom postupku

 Primjer c) iz točaka 15. i 16.:

Presuda Prekršajnog suda u Zagrebu, broj: Pp 24 G-5297/10 od 6. listopada 2010. - prekršaj iz članka 294. stavka 1. točke 1. Zakona o radu - ne vođenje evidencije o radnicima i radnom vremenu na propisani način

 Primjer d) iz točaka 15. i 16.:

- Presuda Županijskog suda u Zagrebu, broj: GŽ-537/08 od 16. studenoga 2010. - žalba odbijena kao neosnovana
- Presuda Općinskog suda u Zagrebu, broj: P-560/07 od 13. lipnja 2008. – odbijen tužbeni zahtjev radi utvrđenja ništavim izvanrednog otkaza ugovora o radu i isplate plaće

 Primjer e) iz točaka 15. i 16.:

Presuda Općinskog suda u Slavanskom Brodu, broj: P-456/09-18 od 10. ožujka 2011. – odbijen tužbeni zahtjev radi naknade štete u vezi s prometnom nezgodom

 Primjer f) iz točaka 15. i 16.:

Rješenje Općinskog suda u Osijeku, broj: R1-4/11 od 26. svibnja 2012. – razvrgnuta suvlasnička zajednica na nekretninama civilnom diobom

📄 **Primjer g) iz točaka 15. i 16.:**

Presuda Općinskog suda u Zagrebu, broj: P-3384/07-9 od 6. svibnja 2008. – odbijena tužba zbog nezakonite radnje službene osobe u tijelu državne uprave

📄 **Primjer h) iz točaka 15. i 16.:**

Rješenje Općinskog suda u Rijeci, broj: Ovr-631/07 od 18. prosinca 2010. - određena ovrha iseljenjem ovršenika, te uklanjanjem svih njegovih stvari iz stana i predajom stana u posjed ovrhovoditelja

📄 **Primjer i) iz točaka 15. i 16.:**

Presuda Trgovačkog suda u Osijeku, broj: I/2 P-1734/10 od 24. travnja 2011. – održava se na snazi rješenje o ovrsi kojim se nalaže isplata

📄 **Primjer j) iz točaka 15. i 16.:**

Rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu, broj: Tt-11/11316 od 28. studenoga 2011. - upis u sudski registar smanjenja temeljnog kapitala uz istodobno povećanje temeljnog kapitala ulaganjem prava te promjene odredbi statuta dioničkog društva

📄 **Primjer k) iz točaka 15. i 16.:**

Rješenje Trgovačkog suda u Rijeci, broj: St-685/08 od 11. ožujka 2009. - odbačen podnositelj prijedlog za sazivanje skupštine vjerovnika u stečajnom postupku nad stečajnim dužnikom AA

📄 **Primjer l) iz točaka 15. i 16.:**

- Rješenje Komisije za carinske prekršaje u drugom stupnju Carinske uprave Republike Hrvatske, broj P/II-629/08 od 25. listopada 2009. – žalba odbijena kao neosnovana
- Rješenje Komisije za carinske prekršaje Carinarnice Zagreb, broj: 03-P-1046/07 od 13. rujna 2008. – proglašenje krivim zbog carinskog prekršaja neprijavlivanja robe carinarnici

📄 **Primjer m) iz točaka 15. i 16.:**

Rješenje ministra unutarnjih poslova, broj: 511-01-43-UP/1-17104/6383/1-09 od 15. siječnja 2009. – odbijanje zahtjeva za primitak stranca u hrvatsko državljanstvo

📄 **Primjer n) iz točaka 15. i 16.:**

Odluka Središnjeg državnog ureda za upravu klasa: 023/01/08-01/0213, ur.broj: 515-11-03-08-6 od 24. studenoga 2008. - u predmetu nadzora nad zakonitošću rada predstavničkog tijela jedinica lokalne samouprave - poništenje točki utvrđenog dnevnog reda i odluka donesenih na 28. sjednici Gradskog vijeća Grada Zagreba, održanoj 20. studenoga 2008.

III. USTAVNO PRAVO KOJE SE SMATRA POVRIJEĐENIM

Ustavna tužba mora sadržavati:

- naznaku ustavnog prava za koje tvrdite da Vam je povrijeđeno osporenim sudskim aktom, odnosno sudskim, upravnim ili drugim pojedinačnim aktima prethodno donesenima u istom predmetu,

- naznaku mjerodavne odredbe Ustava Republike Hrvatske kojom se jamči pravo za koje tvrdite da Vam je povrijeđeno (članak 65. stavak 1. Ustavnog zakona).

Nije dovoljno da samo iznesete neodređenu tvrdnju o tome da Vam je povrijeđeno ustavno pravo, niti je dovoljno da samo navedete članak Ustava za koji smatrate da sadrži ustavno pravo koje Vam je osporenim aktima povrijeđeno.

Ustavni zakon zahtijeva da ustavno pravo koje smatrate povrijeđenim jasno odredite, a da nakon toga navedete i mjerodavnu odredbu Ustava koja sadrži ustavno pravo za koje tvrdite da Vam je povrijeđeno.

U jednoj odredbi Ustava, naime, može biti sadržano više ustavnih prava, a svako pojedino od njih može biti povrijeđeno na više načina ili samo po sebi može imati više značenja. Isto tako, važno je pozvati se na mjerodavnu odredbu Ustava, jer svaka odredba Ustava ne sadrži ustavno pravo.

Budite pažljivi: Ustavni sud ispituje povrede samo onih ustavnih prava koja istaknete u ustavnoj tužbi (članak 71. stavak 1. Ustavnog zakona).

TOČKA 19. - Kako odrediti ustavno pravo koje smatrate povrijeđenim i kako naznačiti odredbu Ustava koja to pravo jamči?

Ustavna tužba je posebno sredstvo ustavnosudske zaštite kojim se štite pojedinačna ljudska prava i temeljne slobode zajamčene Ustavom. Budući da su sadržana u Ustavu, takva ljudska prava i temeljne slobode skraćeno se nazivaju **ustavnim pravom**.

Zadaća Ustavnog suda nije ispitivanje povreda zakona do kojih može doći u postupcima pred nadležnim tijelima u kojima se odlučivalo o Vašim pravima ili obvezama, odnosno o sumnji ili optužbi da ste počinili kažnjivo djelo. **Za otklanjanje takvih povreda zakona propisani su brojni redovni i izvanredni pravni lijekovi o kojima odlučuju redovni sudovi u postupcima koji prethode ustavnoj tužbi.**

NAJČEŠĆE POGREŠKE KOJE SE ČINE PRI PISANJU USTAVNE TUŽBE

a) Poistovjećivanje ustavne tužbe sa žalbom ili drugim sredstvom pravne zaštite pred redovnim sudovima

Unatoč dugogodišnjoj i ustaljenoj praksi Ustavnog suda, velik broj podnositelja, odnosno njihovih punomoćnika poistovjećuje ustavnu tužbu s redovnim i izvanrednim sredstvima pravne zaštite u sudskim postupcima, pa u ustavnoj tužbi pogrešno navode razloge za njezino podnošenje, poput ovakvih:

Citirane presude sudova pobijam iz svih zakonskih razloga, a osobito zbog:

- nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja,
- bitnih povreda odredaba parničnog postupka,
- nepravilne primjene materijalnog prava.

ILI: - sudovi su u postupku poklonili vjeru iskazima svjedoka suprotne strane, a ne onima koje sam ja predložio; - sudovi u postupku nisu ispitali sve svjedoke; - nalaz vještaka nije sačinjen u skladu s pravilima struke; - mišljenje liječničke komisije nije uzelo u obzir sve liječničke nalaze; - uviđaj ili rekonstrukcija događaja obavljena je nepotpuno, itd.

Ustavnu tužbu nemojte pisati kao da je riječ o žalbi ili reviziji koju upućujete redovnom sudu. Ustavni sud ne sudi meritorno o Vašim pravima i obvezama niti o sumnji/optužbi da ste počinili kažnjivo djelo, ne utvrđuje i ne ispituje činjenice važne za donošenje odluke o biti stvari, niti samostalno ocjenjuje dokaze. To rade sudovi, odnosno druga nadležna tijela državne i javne vlasti koja meritorno odlučuju o Vašim pravima i obvezama.

Ustavni sud nije ni žalbeni ni revizijski sud. On ne odlučuje o žalbama ili drugim sredstvima pravne zaštite protiv odluka sudova nižeg stupnja, niti otklanja objektivne povrede zakona u postupcima po izvanrednim pravnim lijekovima. To rade sudovi višeg i najvišeg stupnja, odnosno druga tijela državne i javne vlasti višeg stupnja.

Ustavni sud ispituje povrede ustavnih prava, a ne povrede zakona. Zato se sadržaj ustavne tužbe razlikuje od sadržaja "obične" žalbe ili drugog sredstva pravne zaštite koje podnosite redovnom sudu ili drugom nadležnom tijelu državne ili javne vlasti, a razlikuje se i od sadržaja tužbe koju podnosite Visokom upravnom ili upravnom sudu.

Svaka nezakonitost ili nepravilnost - za koju tvrdite da postoji i da nije otklonjena u postupcima pred redovnim sudovima ili je u njima učinjena - **još uvijek ne mora značiti da Vam je povrijeđeno i neko ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom (ustavno pravo).** Povrede ustavnih prava mogu, ali i ne moraju biti posljedica pojedinih nezakonitosti koje su se dogodile u postupku pred sudom ili su sadržane u osporenom aktu, a koje su redovni sudovi propustili otkloniti.

Već i rana praksa Ustavnog suda u tom pitanju može služiti kao dobar putokaz:

"Povredu citiranih ustavnih odredaba podnositelj obrazlaže nepotpuno utvrđenim činjeničnim stanjem, pogrešnom primjenom materijalnog prava i bitnim povredama postupka, što je kao polazište neosnovano, jer Ustavni sud nije žalbeni sud. Odlučujući o ustavnoj tužbi Ustavni sud ispituje jesu li aktima u povodu kojih je ustavna tužba podnesena povrijeđena ustavna prava, a sudska kontrola njihove zakonitosti zajamčena je Ustavom pred drugim sudovima. Zato bi se navedenim žalbenim razlozima Ustavni sud, odlučujući o ustavnoj tužbi, mogao baviti samo kad bi se oni pojavili kao odrednice sadržaja povrijeđenog ustavnog prava, ili kao neki oblik njegove povrede (...)."

(Izvod iz Odluke Ustavnog suda, broj: U-III-871/1994 od 4. studenoga 1994.)

Stoga – pozivate li se u ustavnoj tužbi na povredu zakona koju redovni sudovi višeg stupnja odlučujući o Vašoj žalbi nisu otklonili ili na povredu zakona koju su oni sami učinili – morate navesti **razloge zbog kojih smatrate da je ta (navodna) povreda zakona ujedno imala za neposrednu posljedicu povredu nekog Vašeg ustavnog prava koje Vam jamči Ustav Republike Hrvatske.** Upravo u tom pitanju podnositelji najčešće čine pogreške.

OBAVEZNO POVEŽITE POVREDU ZAKONA ZA KOJU SMATRATE DA JE UČINJENA S POVREDOM LJUDSKOG PRAVA ILI TEMELJNE SLOBODE KOJU VAM JAMČI USTAV!

b) Pozivanje na odredbe Ustava koje ne sadrže ustavno pravo

U velikom broju slučajeva navodna nezakonitost ili nepravilnost koju redovni sudovi nisu otklonili ili su je sami počinili, a zbog koje ste odlučili podnijeti ustavnu tužbu, zapravo ne dovodi do neposredne povrede nekog ljudskog prava ili temeljne slobode zajamčene Ustavom, pa u Ustavu nema mjerodavne odredbe na koju biste se mogli pozvati.

U takvim se slučajevima u ustavnoj tužbi često tvrdi da su navedenom nezakonitošću ili nepravilnošću povrijeđena **temeljna načela na kojima počiva objektivni ustavnopravni poredak zemlje** ili pak da su povrijeđene odredbe Ustava koje propisuju **ustavne zadaće i načela na kojima počiva rad sudova i drugih tijela državne i javne vlasti**, što nije pravilan pristup.

Ustavna tužba podnosi se samo zbog povrede nekog konkretnog ljudskog prava ili temeljne slobode koju Ustav jamči svakome pojedinačno.

Nekoliko je odredaba Ustava koje se opetovano pogrešno pojavljuju u ustavnim tužbama. Navodimo one na koje se u praksi podnositelji najčešće pozivaju, a koje **ne sadrže ustavna prava** u smislu članka 62. stavka 1. Ustavnog zakona:

članak 3. Ustava: vladavina prava, jednakost, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva itd. - to su objektivne vrednote ustavnopravnog poretka Republike Hrvatske koje služe za tumačenje Ustava

članak 4. Ustava: načelo diobe vlasti kao temeljno načelo na kojemu je ustrojena državna vlast u Republici Hrvatskoj

članak 5. stavak 1. Ustava: načelo ustavnosti i zakonitosti kao temeljno načelo pozitivnog pravnog poretka Republike Hrvatske

članak 5. stavak 2. Ustava: opća ustavna obveza (a ne pojedinačno pravo!) poštovanja objektivnog pravnog poretka Republike Hrvatske

članak 19. stavak 1. Ustava: načelo zakonitosti u djelovanju uprave kao temeljno načelo na kojemu počiva sustav državne i javne uprave u Republici Hrvatskoj

članak 115. Ustava (sva tri stavka): ustavno određenje tijela koja u Republici Hrvatskoj obavljaju sudbenu vlast, načelo samostalnosti i neovisnosti sudbene vlasti i pravne osnove po kojima sudovi sude

članak 125. Ustava: nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske

članak 134. Ustava: određenje pravnog položaja ratificiranih međunarodnih ugovora u unutarnjem pravnom poretku Republike Hrvatske i njihove pravne snage.

Preporučujemo da se u ustavnim tužbama ne pozivate na navedene članke Ustava, jer se Vaša ustavna tužba neće uzeti u razmatranje (članak 71. stavak 2. Ustavnog zakona).

c) Pozivanje na očito nemjerodavne odredbe Ustava – članak 26. Ustava

Poseban problem u praksi predstavlja članak 26. Ustava, na čiju se povredu podnositelji, odnosno njihovi punomoćnici opetovano i uporno pozivaju.

Članak 26. Ustava jamči jednak pravni položaj **državljana Republike Hrvatske i stranaca** pred sudovima i drugim državnim i inim tijelima koja imaju javne ovlasti.

Članak 26. Ustava, prema tome, ne sadrži ustavno jamstvo opće jednakosti svih u postupcima pred sudovima i drugim nadležnim tijelima. To opće ustavno jamstvo sadržano je u članku 29. stavku 1. Ustava (načelo pravičnog suđenja).

Članak 26. Ustava uređuje posebnu pravnu situaciju vezanu uz državljanску pripadnost osoba. On sadrži jamstvo da će u svim postupcima koji se vode u Republici Hrvatskoj stranac imati jednak pravni položaj kao i hrvatski državljanin (i obratno).

Isticanje povrede ustavnog jamstva sadržanog u članku 26. Ustava dosada je u najvećem broju ustavnih tužbi bilo pogrešno, jer se s obzirom na okolnosti slučaja i razloge podnošenja ustavnih tužbi, koji nisu bili povezani s državljanском pripadnošću podnositelja, radilo o očito nemjerodavnoj ustavnoj odredbi (v. odluku broj: U-III-884/2004 od 16. prosinca 2004.).

d) Poseban problem primjene članka 14. Ustava

U postupcima zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda pokrenutim ustavnim tužbama, primjena članka 14. stavaka 1. i 2. Ustava podliježe određenim pretpostavkama koje je važno znati pri pisanju ustavne tužbe.

da) Članak 14. stavak 1. Ustava – ustavno jamstvo nediskriminacije

Ustav u članku 14. stavku 1. pruža **jamstvo nediskriminacije**, odnosno propisuje zabranu diskriminacije po bilo kojoj osnovi:

Članak 14. stavak 1.

Svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

Članak 14. stavak 1. Ustava ne može biti samostalna pravna osnova za ustavnu tužbu. To znači da nije dovoljno u ustavnoj tužbi istaknuti samo i isključivo povredu jamstva nediskriminacije sadržanog u članku 14. stavku 1. Ustava. **Da bi netko bio diskriminiran, potrebno je da bude diskriminiran po nekom svojstvu u ostvarenju nekog prava.** Prema tome, diskriminacija po osnovi članka 14. stavka 1. Ustava uvijek mora biti istaknuta **zajedno s nekim drugim (materijalnim) pravom koje jamči mjerodavni propis.**

Važno je podsjetiti da je Hrvatski sabor donio Zakon o suzbijanju diskriminacije ("Narodne novine" broj 85/08., u daljnjem tekstu: ZoSD), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009. ZoSD-om su u domaćem pravnom poretku ustanovljena pravna sredstva za zaštitu od diskriminacije u ostvarenju nekog prava.

Sukladno tome, od stupanja na snagu ZoSD-a ustavna tužba u svim predmetima vezanim uz zaštitu prava na jednako postupanje, odnosno zaštitu od diskriminacije dopuštena je samo nakon što navodna žrtva diskriminacije prethodno iscrpi dopušteni pravni put propisan ZoSD-om. (v. rješenje U-III-1097/2009 od 9. studenoga 2010.)

Članak 14. stavak 1. Ustava po svom je sadržaju sličan članku 14. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Europske konvencije) i članku 1. Protokola br. 12 uz Europsku konvenciju, koji propisuju:

ZABRANA DISKRIMINACIJE

Članak 14.

Uživanje prava i sloboda koje su priznate u ovoj Konvenciji osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili druga okolnost.

Članak 1.

OPĆA ZABRANA DISKRIMINACIJE

1. Uživanje svih prava određenih zakonom osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status.

Europski sud za ljudska prava u Strasbourgu u mnogim svojim odlukama također utvrđuje da jamstvo nediskriminacije nema samostalno značenje, odnosno da nema neovisnu egzistenciju, pa se samo na članku 14. Europske konvencije ne može zasnivati zahtjev pred Europskim sudom.

db) Članak 14. stavak 2. Ustava – načelo jednakosti svih pred zakonom

Ustav u članku 14. stavku 2. propisuje **načelo jednakosti svih pred zakonom**, odnosno pruža jamstvo da će se zakoni u Republici Hrvatskoj na sve primjenjivati jednako.

*Članak 14. stavak 2.
Svi su pred zakonom jednaki.*

Kad podnositelji ustavnih tužbi tvrde da su im osporenim aktima povrijeđena ustavna prava, onda se najčešće i u najvećem broju slučajeva pozivaju upravo na sadržaj članka 14. stavka 2. Ustava. On je u ustavnosudskoj praksi zasigurno bio najzastupljenija ustavna odredba u ustavnim tužbama.

Pri ispitivanju eventualnih povreda ustavnog jamstva na jednakost pred zakonom, sadržanog u članku 14. stavku 2. Ustava, Ustavni sud uvažava činjenicu da je osiguravanje jednake primjene zakona, odnosno jednakosti svih pred zakonom ustavna zadaća Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a ne Ustavnog suda:

*Članak 116. stavak 1.
Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.*

Zakon o sudovima ("Narodne novine" broj 28/13., 33/15. i 82/15.) također propisuje:

*Članak 20. točka 1.
Vrhovni sud Republike Hrvatske:
1. osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni*

Ako se u ustavnoj tužbi pozivate na povredu jednakosti svih pred zakonom, propisanu člankom 14. stavkom 2. Ustava, potrebno je:

- dobro poznavati pravna stajališta Vrhovnog suda Republike Hrvatske, odnosno **cjelokupnu sudsku praksu** u primjeni spornog zakona u pojedinačnim slučajevima,
- detaljno objasniti u čemu se sastoji i prema komu/čemu ste stavljeni u nejednak pravni položaj u primjeni određenog zakona na Vaš konkretan slučaj, dakle, **vlastiti slučaj valja dovesti**, kad god je to moguće, **u vezu s ostalim sličnim slučajevima** i obrazložiti u čemu je on ustavnopravno specifičan da bi morao biti ispitan pred Ustavnim sudom.
- dobro paziti da se ne pozovete na povrede učinjene u postupku, jer članak 14. stavak 2. Ustava **ne sadrži postupovna jamstva** (procesne garancije) stranaka. Ako smatrate da su u provedenim postupcima povrijeđena neka Vaša postupovna prava zajamčena Ustavom, tada se pozovite na povredu ustavnog prava na pravično suđenje, sadržanog u članku 29. stavku 1. Ustava, jer to ustavno pravo obuhvaća i pravo na pravično vođenje sudskog postupka.

Zbog posebnih zahtjeva koji se postavljaju pri isticanju povrede jednakosti svih pred zakonom, propisane člankom 14. stavkom 2. Ustava, **preporučujemo da potražite sudsku praksu i pravna stajališta Vrhovnog suda Republike Hrvatske na njegovim web-internetskim stranicama** (www.vsrh.hr) ili da u tom pitanju zatražite stručnu pravnu pomoć.

Zaključno!

Pri ocjeni o tome koje Vam je ustavno pravo povrijeđeno, pažljivo razmotrite sadržaj pojedinih ustavnih odredaba, uz stalno podsjećanje:

- da se kontrola zakonitosti provodi, odnosno da se povrede zakona otklanjaju u postupcima pred redovnim sudovima, a ne pred Ustavnim sudom, ✓

- da se u ustavnoj tužbi ne bi smjeli pozivati na sve odredbe Ustava, jer mnoge od njih ne sadrže ustavna prava, a pojedine od onih što sadrže ustavna prava vrlo često nisu mjerodavne u Vašem konkretnom slučaju (npr. članak 26. Ustava), ✓

- da se samo na članku 14. stavku 1. Ustava ne može temeljiti ustavna tužba, ✓

- da članak 14. stavak 2. Ustava ne sadrži postupovna jamstva (procesne garancije), a da je osiguravanje jednakosti svih pred zakonom iz članka 14. stavka 2. Ustava u prvom redu ustavna zadaća Vrhovnog suda Republike Hrvatske. ✓

PRIMJERI - NA KOJI NAČIN U TOČKI 19. PRAVILNO OPISATI USTAVNO PRAVO KOJE SMATRATE POVRIJEĐENIM I NAVESTI MJERODAVNU ODREDBU USTAVA?

Primjeri u točkama **a)** i **c)** označeni su drugim bojama i zajedno s primjerima u točki 20. čine jedinstvenu cjelinu.

Primjer **a)**:

Zbog svog spola stavljen sam u diskriminirajući položaj u odnosu prema drugoj natjecateljici u postupku prijama u javnu službu pokrenutom javnim natječajem (radno mjesto odgojitelja u dječjem vrtiću).

Diskriminacija po spolu dovela je do povrede mog ustavnog prava da, pod jednakim uvjetima za sve, budem primljen u javnu službu, koje mi je zajamčeno u članku 44. Ustava. Zabrana diskriminacije po spolu zajamčena mi je u članku 14. stavku 1. Ustava.

Primjer **b)**:

Zbog svog slabog imovinskog stanja stavljen/stavljena sam u diskriminirajući položaj u odnosu na dostupnost poziva koji sam izabrao/izabrala.

Iznos upisnine u imenik strukovnog tijela tako je visok da mi onemogućava dostupnost radnog mjesta u struci, iako sam se za taj poziv školovao/školovala. Unatoč tome što je visina upisnine jednaka za sve, ona objektivno predstavlja protuustavni imovinski cenzus za osobe slabijeg imovnog stanja, među koje i ja pripadam.

Pravo da mi pod jednakim uvjetima bude dostupno svako radno mjesto zajamčeno mi je u članku 54. stavku 2. Ustava. Zabrana diskriminacije po imovini zajamčena mi je u članku 14. stavku 1. Ustava.

Primjer **c)**:

Očito nezakonitim rješenjem Upravnog suda koji je odbacio moju tužbu zbog nepravovremenosti, iako sam je podnijela pravodobno, nezakonito mi je zapriječen pristup sudu, čime je povrijeđeno i moje ustavno pravo na pravično suđenje, ali mi je istodobno onemogućena i Ustavom zajamčena sudska kontrola zakonitosti rješenja HZMO-a kojim je riješeno o mom pravu na mirovinu.

Pravo na pravično suđenje zajamčeno mi je u članku 29. stavku 1. Ustava, a pravo na sudska kontrolu zakonitosti pojedinačnih akata upravnih vlasti i tijela koja imaju javne ovlasti zajamčeno mi je u članku 19. stavku 2. Ustava.

Primjer d):

Na moje žalbene navode da sam tijekom kaznenog postupka pred sudom prvog stupnja onemogućen/onemogućena u nesmetanom uspostavljanju veza s braniteljem, u drugostupanjskoj presudi nije odgovoreno (ili: u drugostupanjskoj presudi je odgovoreno, ali su žalbeni navodi odbijeni bez razboritog obrazloženja).

To je dovelo do povrede mog ustavnog prava na pravično suđenje, jer je sud bio dužan ispitati moj slučaj i odlučiti o optužbi da sam počinio/počinila kažnjivo djelo u pravično vođenom postupku, u kojem se moralo poštovati moje Ustavom zajamčeno pravo na nesmetano uspostavljanje veze s braniteljem.

Pravo na pravično suđenje zajamčeno mi je u članku 29. stavku 1. Ustava, a pravo na nesmetano uspostavljanje veze s braniteljem zajamčeno mi je u članku 29. stavku 2. alineji 3. Ustava.

Primjer e):

Na žalbene navode da mi je tijekom postupka pred sudom prvog stupnja onemogućena besplatna pomoć tumača iako ne razumijem hrvatski jezik, u drugostupanjskoj presudi nije odgovoreno (ili: u drugostupanjskoj presudi je odgovoreno, ali su žalbeni navodi odbijeni bez razboritog obrazloženja).

To je dovelo do povrede mog ustavnog prava na pravično suđenje. U mom slučaju postupak nije pravično vođen, jer nisam imala besplatnu pomoć tumača iako ne razumijem hrvatski jezik.

Pravo na pravično suđenje zajamčeno mi je u članku 29. stavku 1. Ustava, a pravo na besplatnu pomoć tumača ako ne razumijem ili ne govorim jezik koji se upotrebljava na sudu zajamčeno mi je u članku 29. stavku 2. alineji 7. Ustava.

Primjer f):

Moji žalbeni navodi, prema kojima su tijekom dokaznog postupka pred sudom prvog stupnja uporabljani dokazi koji su pribavljeni na nezakonit način, u drugostupanjskoj presudi nisu razmatrani (ili: u drugostupanjskoj presudi se spominju, ali su odbijeni bez razboritog obrazloženja).

Protuustavne radnje suda u dokaznom postupku, ali i propusti u žalbenom postupku, doveli su do povrede mog ustavnog prava na pravično suđenje. Postupak nije pravično vođen, jer su u postupku – suprotno Ustavu - uporabljani dokazi pribavljeni na nezakonit način, a protiv toga mi nije pružena djelotvorna sudska zaštita.

Pravo na pravično suđenje zajamčeno mi je u članku 29. stavku 1. Ustava. Zabrana uporabe dokaza pribavljenih na nezakonit način u sudskom postupku propisana je u članku 29. stavku 4. Ustava.

Primjer g):

Protuustavno mi se sudilo i kažnjen/kažnjena sam za kazneno djelo za koje sam već pravomoćno oslobođen/oslobođena.

Ustav izriječno zabranjuje ponovno suđenje i ponovno kažnjavanje za kazneno djelo za koje sam već pravomoćno oslobođen/oslobođena, pa je takvo postupanje suda dovelo do neposredne povrede mog ustavnog prava da mi se ne sudi dvaput o istoj stvari, što mi je zajamčeno u članku 31. stavku 2. Ustava.

Primjer h):

Očitim propustima sudova, koji se nisu očitovali o svim mojim tužbenim i žalbenim navodima, potvrđen je nezakonit otkaz ugovora o radu od strane mog poslodavca - vlasnika automehaničarske radionice u kojoj sam radio/radila. Takvim presudama sudova povrijeđeno je moje ustavno pravo na pravično suđenje, zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava. To je utjecalo i na povredu mog prava na rad, koje mi je zajamčeno u članku 54. stavku 1. Ustava.

Primjer i):

Očitim propustima sudova, koji su odbili sve moje dokazne prijedloge, a proveli sve dokaze koje je predlagala protivna strana, potvrđena je nepravovaljana oporuka iza smrti moga supruga, čime je povrijeđeno moje ustavno pravo na pravično suđenje, zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava. To je utjecalo i na povredu moga prava na nasljeđivanje, koje mi je zajamčeno u članku 48. stavku 4. Ustava.

IV. ČINJENICE I RAZLOZI NA KOJIMA SE TEMELJI TVRDNJA O POVREDI USTAVNOG PRAVA

TOČKA 20. - Opis činjenica i navođenje razloga na kojima se temelji tvrdnja o povredi ustavnog prava

Nakon što ste ustanovili koje je ustavno pravo u Vašem slučaju bilo povrijeđeno, najvažniji dio Vaše ustavne tužbe sastoji se od navođenja činjenica i razloga koje smatrate bitnima za tvrdnju da Vam je povrijeđeno to ustavno pravo.

Molimo Vas da ovaj dio ustavne tužbe napišete na posebnom listu papira, te da ga priložite uz obrazac. Ustavni sud smatrat će ga sastavnim dijelom Vaše ustavne tužbe.

Prije no što počnete pisati ovaj dio ustavne tužbe, još jednom pažljivo pročitajte upute uz točku 19., a osobito dobro proučite najčešće pogreške koje se javljaju pri pisanju ustavne tužbe u praksi, kako biste ih u svom podnesku izbjegli.

PONAVLJAMO! U ustavnoj tužbi nije dostatno ponoviti razloge koji su već istaknuti u žalbenim ili revizijskim postupcima pred sudom niti je dostatno samo navesti ustavna prava koja se smatraju povrijeđenima.

Ustavna tužba mora sadržavati konkretne i obrazložene razloge povrede određenog ustavnog prava kako bi se Ustavnom sudu omogućilo da odlučuje o ustavnopravnoj biti stvari (o meritumu predmeta). Postoje li pretpostavke za odlučivanje o biti stvari u svakoj pojedinoj ustavnoj tužbi, Ustavni sud ocjenjuje na temelju njezinog sadržaja. To znači da su navodi ustavne tužbe ti na temelju kojih se selektiraju ustavne tužbe na one koje sadrže **ustavnopravno relevantne razloge** i pružaju Ustavnom sudu valjanu osnovu za njezino ispitivanje i na one koje Ustavnom sudu takvu osnovu ne pružaju.

Ne pruže li navodi iz ustavne tužbe Ustavnom sudu valjanu osnovu za njezino ispitivanje, zaključit će da ne postoje pretpostavke za odlučivanje o biti stvari te će donijeti rješenje kojim odbacuje ustavnu tužbu (v. rješenje U-III-1747/2009 od 10. studenoga 2009.). Ocjena Ustavnog suda o nepostojanju pretpostavki za odlučivanje o biti stvari u pojedinim ustavnim tužbama, može se usporediti s ocjenom Europskog suda o očitij neosnovanosti pojedinih zahtjeva.

PRIMJERI - NA KOJI NAČIN PRAVILNO OPISATI ČINJENICE I OBRAZLOŽITI RAZLOGE ZBOG KOJIH SMATRATE DA VAM JE POVRIJEĐENO USTAVNO PRAVO KOJE STE NAVELI U TOČKI 19.?

Primjeri su povezani s odgovarajućim primjerom iz točke 19. i zajedno s njima čine cjelinu. Oznaka obilježava tu poveznicu.

 Primjer a) iz točke 19.:

20. ČINJENICE I RAZLOZI NA KOJIMA TEMELJIM TVRDNJU DA SAM ZBOG SPOLA DISKRIMINIRAN U OSTVARENJU USTAVNOG PRAVA IZ ČLANKA 44. STAVKA 1. USTAVA

ČINJENICE:

Završio sam studij predškolskog odgoja (VŠS) i imam položen državni stručni ispit. Javio sam se na natječaj za odgojitelja u Dječjem vrtiću AA u X. Ispunjavao sam sve uvjete natječaja, osim jednog (nisam imao ukupno 5 godina radnog staža, nego 4 godine i 8 mjeseci). Na natječaj se javila još jedna natjecateljica koja također nije ispunjavala uvjete, ali – za razliku od mene - nije imala položen državni stručni ispit, a ukupno je imala samo šest mjeseci radnog staža.

Unatoč tome, na natječaju je izabrana ta druga natjecateljica. Odluka o njezinom izboru obrazložena je činjenicom što je ona osoba ženskog spola, a osobe ženskog spola imaju prednost u zapošljavanju s obzirom na prirodu poslova koji se u vrtićima obavljaju (odgojitelji se kolokvijalno nazivaju i "tetama u vrtiću"). S obzirom da nijedno od nas dvoje nije ispunjavalo formalne uvjete iz natječaja, upravno vijeće je donijelo odluku da u radni odnos na određeno vrijeme bude primljena podnositeljica, jer je osoba ženskog spola.

Sva sredstva pravne zaštite koja sam uložio odbijena su kao neosnovana, s obrazloženjem da je odluka donesena u skladu s mjerodavnim odredbama Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi.

MJERODAVNO PRAVO: Zakon o predškolskom odgoju i naobrazbi (Narodne novine, broj 10/97.) propisuje:

2. Izbor odgojitelja i stručnih suradnika

Članak 26.

- (1) Odgojitelji i stručni suradnici biraju se na temelju javnog natječaja.
- (2) Javni natječaj raspisuje upravno vijeće.
- (3) Natječaj se objavljuje u dnevnom tisku. (...)
- (5) Ako se na raspisani natječaj ne javi osoba koja ispunjava uvjete iz članka 24. ovoga Zakona, može se izabrati osoba koja ne ispunjava te uvjete.
- (6) S osobom iz stavka 5. ovoga članka zaključuje se ugovor o radu na određeno vrijeme, do popune radnog mjesta osobom koja ispunjava propisane uvjete, a najdulje do kraja pedagoške godine u kojoj je zasnovan radni odnos.
- (7) Odluku o izboru odgojitelja i stručnog suradnika na temelju natječaja donosi upravno vijeće na prijedlog ravnatelja.

RAZLOZI ZBOG KOJIH SMATRAM DA JE DOŠLO DO DISKRIMINACIJE PO SPOLU U VEZI S USTAVNIM PRAVOM IZ ČLANKA 44. USTAVA

Članak 14. stavak 1. Ustava propisuje da svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovom spolu. Članak 44. Ustava jamči da svaki državljanin Republike Hrvatske ima pravo, pod jednakim uvjetima, biti primljen u javne službe.

Iscrpio sam dopušteni pravni put propisan Zakonom o suzbijanju diskriminacije.

Stajalište upravnog vijeća Dječjeg vrtića AA koje je odlučivalo o izboru natjecatelja u postupku prijama u javnu službu je diskriminatorno po svojoj naravi, jer pravi nedopustivu razliku između osoba ženskog i muškog spola s obzirom na prirodu javne službe, odnosno poslova koje ona obuhvaća, a u koju javnu službu ima pravo biti primljen, pod jednakim uvjetima, svaki državljanin Republike Hrvatske. Konkretno, stajalište prema kojem osoba ima prednost prilikom prijama u javnu službu predškolskog odgoja i naobrazbe samo zato što je ženskog spola neposredno je protivno zabrani diskriminacije po spolu, propisanoj člankom 14. stavkom 1. u vezi s člankom 44. Ustava.

Budući da mi nadležni sudovi u povodu sredstava pravne zaštite koja sam podnio nisu pružili pravnu zaštitu, a radi se o povredama zakona koje dovode do povreda mojih ustavnih prava, predlažem da Ustavni sud ukine osporene presude sudova, ali i odluku o izboru natjecateljice nadležnog tijela javne vlasti.

 Primjer c) iz točke 19.:

20. ČINJENICE I RAZLOZI NA KOJIMA TEMELJIM TVRDNJU DA SU MI POVRIJEĐENA USTAVNA PRAVA NA PRISTUP SUDU I SUDSKU KONTROLU ZAKONITOSTI UPRAVNIH AKATA

ČINJENICE:

Drugostupanjsko rješenje HZMO-a kojim je odbijena moja žalba u postupku u kojem se rješavalo o mom pravu na mirovinu zaprimila sam 23. svibnja 2013. godine. Tužbu Upravnom sudu u Zagrebu podnijela sam 26. lipnja 2013. godine. Upravni sud odbacio je moju tužbu zbog nepravodobnosti, s obrazloženjem da je zadnji dan roka istekao 22. lipnja 2013. godine.

MJERODAVNO PRAVO: Članak 24. stavak 1. Zakon o upravnim sporovima ("Narodne novine" broj 20/10. i 143/12.) propisuje:

Tužba se podnosi sudu u roku od 30 dana od dostave osporene pojedinačne odluke ili odluke o prigovoru na osporeno postupanje.

RAZLOZI ZBOG KOJIH SMATRAM DA JE DOŠLO DO POVREDE MOJIH USTAVNIH PRAVA IZ ČLANAKA 29. STAVAK 1. I 19. STAVAK 2. USTAVA NA PRISTUP SUDU I SUDSKU KONTROLU ZAKONITOSTI SPORNOG RJEŠENJA HZMO-a

Upravni sud Republike Hrvatske napravio je očit propust pri računanju rokova za podnošenje tužbe u mom slučaju. Istina je da je rok od 30 dana isticao 22. lipnja 2013. godine, ali je taj dan u Republici Hrvatskoj proglašen blagdanom (Dan antifašističke borbe), pa se taj dan ne računa kao zadnji dan roka za podnošenje tužbe. 23. i 24. lipnja 2013. su subota i nedjelja, a 25. lipnja je također blagdan (Dan državnosti).

Očitim propustom Upravnog suda koji je odbacio moju tužbu zbog nepravodobnosti, iako sam je prema mjerodavnom materijalnom pravu podnijela pravodobno, došlo je do povrede zakona koja je dovela do povreda mojih ustavnih prava. Nezakonitim zaprečenjem pristupa sudu povrijeđeno je moje ustavno pravo da sud u pravično vođenom postupku ispita moj slučaj i odluči o mojim pravima. Nezakonitim rješenjem Upravnog suda istodobno mi je onemogućena i Ustavom zajamčena sudska kontrola zakonitosti rješenja HZMO-a kojim je konačno riješeno o mom pravu na mirovinu.

V. POPIS PRILOŽENIH DOKUMENATA (točka 21.)

TOČKA 21. - Dokumenti koje ste dužni priložiti uz ustavnu tužbu.

Da bi ustavna tužba bila potpuna, potrebno je da priložite dokumente navedene u točkama od a) do e). Traženi dokumenti su sljedeći:

- a)** posebna punomoć
(*zaokružite samo ako imate punomoćnika*)
- b)** uz ustavnu tužbu, još i dvije preslike (fotokopije) ustavne tužbe
- c)** izvornik ili ovjereni prijepis i jedan primjerak preslike (fotokopije) akta koji ustavnim tužbom osporavate
- d)** po dva primjerka preslika (fotokopija) ostalih pojedinačnih akata donesenih u istom predmetu koje također osporavate
- e)** dokaz da ste ustavnu tužbu podnijeli pravodobno.

PITANJA I ODGOVORI:

▶ **Kako ću dokazati da sam ustavnu tužbu podnijela/podnio pravodobno, odnosno u roku od 30 dana od dana primitka osporenog akta?**

U slučaju da nikako niste u mogućnosti pribaviti presliku dostavnice suda (koja je jedini akt kojim se pravovaljano dokazuje dan kad ste primili osporeni sudski akt), još jednom provjerite jeste li u točki 17. naveli točan datum primitka osporenog sudskog akta. Točnost podatka o datumu primitka osporenog sudskog akta naveden u točki 17. Ustavni sud provjerit će neposrednim uvidom u sudski spis.

VI. VLASTORUČNI POTPIS

TOČKA 22. - Podaci o datumu i mjestu podnošenja ustavne tužbe i vlastoručni potpis

Ustavna tužba mora biti potpisana (članak 17. stavak 2. Ustavnog zakona).

Potpis podnositeljice/podnositelja, odnosno njezinog/njegovog punomoćnika **mora biti vlastoručan.**

Ako ustavnu tužbu potpisuje odvjetnik kao punomoćnik, kraj vlastoručnog potpisa mora biti stavljen pečat odvjetničkog ureda.

PITANJA I ODGOVORI

▶ 1. OBJASNITE MI POLOŽAJ USTAVNOG SUDA UNUTAR USTROJSTVA DRŽAVNE VLASTI.

▶ 2. U POSTUPKU JE DONESENO VIŠE POJEDINAČNIH AKATA. U POVODU KOJIH OD NJIH PODNOSIM USTAVNU TUŽBU?

▶ 3. PRIMITKOM KOJEG SUDSKOG AKTA SAM ISCRPILA/ISCRPIO SVA DOPUŠTENA SREDSTVA PRAVNE ZAŠTITE U MOM SLUČAJU, PA MI POČINJE TEĆI ROK ZA PODNOŠENJE USTAVNE TUŽBE?

▶ 4. ŠTO AKO NE MOGU SA SIGURNOŠĆU UTVRDITI JE LI DOPUŠTENA REVIZIJA PROTIV PRAVOMOĆNE DRUGOSTUPANJSKE PRESUDE SUDA?

▶ 5. MOGU LI PODNIJETI USTAVNU TUŽBU U POVODU PRAVOMOĆNE ODLUKE SUDA AKO PRETHODNO PROTIV NJE NISAM PODNIO ŽALBU, ODNOSNO REVIZIJU KOJA JE BILA DOPUŠTENA?

▶ 6. MOGU LI PROTIV PRAVOMOĆNE DRUGOSTUPANJSKE PRESUDE SUDA PODNIJETI USTAVNU TUŽBU AKO SAM PROTIV TE ISTE PRESUDE PODNIO NEKI DRUGI IZVANREDNI PRAVNI LIJEK (IZUZIMAJUĆI REVIZIJU)?

▶ 7. NAVEDITE MI PRIMJERE AKATA KOJI SE NE SMATRAJU POJEDINAČNIM AKTIMA IZ ČLANKA 62. USTAVNOG ZAKONA, PA USTAVNI SUD TAKVE USTAVNE TUŽBE ODBACUJE ZBOG NENADLEŽNOSTI. ([link](#))

- ▶ 8. KAKO SE RAČUNAJU ROKOVI NA DANE?
- ▶ 9. KAKO ĆU DOKAZATI DA SAM USTAVNU TUŽBU PODNIJELA/PODNIIO PRAVODOBNO, ODNOSNO U ROKU OD 30 DANA OD DANA PRIMITKA OSPORENOG AKTA?
- ▶ 10. MOGU LI TRAŽITI POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE AKO SAM PROPUSTILA/PROPUSTIO ROK ZA PODNOŠENJE USTAVNE TUŽBE?

1. OBJASNITE MI POLOŽAJ USTAVNOG SUDA UNUTAR USTROJSTVA DRŽAVNE VLASTI.

Državna vlast u Republici Hrvatskoj ustrojena je na načelu diobe vlasti, pri čemu je ograničena Ustavom zajamčenim pravom na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Državna vlast dijeli se na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu:

- Hrvatski sabor je predstavničko tijelo građana i nositelj zakonodavne vlasti u Republici Hrvatskoj;
- predsjednik Republike je šef države i jamac redovitog i usklađenog djelovanja te stabilnosti cjelokupne državne vlasti;
- Vlada Republike Hrvatske obavlja izvršnu vlast;
- sudovi obavljaju sudbenu vlast. Najviši redovni sud u zemlji je Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Ustavni sud Republike Hrvatske ne pripada ni u jednu od navedene tri grane državne vlasti - ni u zakonodavnu, ni u izvršnu, ni u sudbenu. On se stoga ne može smatrati tijelom državne vlasti u smislu u kojem su to predsjednik Republike, Hrvatski sabor, Vlada Republike Hrvatske i sudovi na čelu s Vrhovnim sudom Republike Hrvatske - najvišim redovnim sudom u zemlji.

Ustavni sud ima poseban položaj u odnosu prema tijelima državne vlasti. On je samostalno i neovisno ustavno tijelo. Ponekad se određuje i kao "četvrta državna vlast", odnosno kao svojevrsna "međuvlast". Ustavni sud kontrolira ustavnost i zakonitost djelovanja sve tri grane državne vlasti, što obuhvaća i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda zajamčenih Ustavom (ustavnih prava) u slučaju kad su ta prava povrijeđena pojedinačnim aktima tijela državne ili javne vlasti.

Nadležnost i djelovanje Ustavnog suda neposredno su uređeni Ustavom Republike Hrvatske i Ustavnim zakonom. Taj se zakon donosi u postupku propisanom za promjenu Ustava, pa stoga ima snagu samog Ustava.

Pravilo je da se na Ustavni sud ne bi trebali primjenjivati zakoni koji nemaju snagu samog Ustava, jer sve takve zakone Ustavni sud može ukinuti utvrdi li da su u nesuglasnosti s Ustavom.

Drugi propisi, slabije pravne snage od zakona, ne primjenjuju se na Ustavni sud. Ustav je propisao da se unutarne ustrojstvo Ustavnog suda uređuje njegovim poslovnikom, koji donosi sam Ustavni sud. Na taj način osigurana je neovisnost Ustavnog suda od svih tijela državne vlasti. Kao ustavna kategorija, Poslovnik Ustavnog suda ima snagu zakona.

2. U POSTUPKU JE DONESENO VIŠE POJEDINAČNIH AKATA. U POVODU KOJIH OD NJIH PODNOSIM USTAVNU TUŽBU?

Nekoliko je pretpostavki koje moraju biti ispunjene za podnošenje ustavne tužbe. Sve one moraju biti ispunjene **kumulativno**.

- ▶ Prvo, ustavna tužba može se podnijeti u povodu pojedinačnog akta kojim je odlučeno o:
 - Vašim pravima i obvezama, ili
 - o sumnji ili optužbi da ste počinili kažnjivo djelo.
- ▶ Drugo, donositelj pojedinačnog akta mora biti tijelo državne ili javne vlasti, i to:
 - tijelo zakonodavne, sudbene ili izvršne, odnosno upravne vlasti,
 - tijelo jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave, ili
 - pravna osoba s javnim ovlastima.
- ▶ Treće, protiv tog pojedinačnog akta prethodno moraju biti iscrpljena sva sredstva pravne zaštite koja su Vam bila na raspolaganju u Republici Hrvatskoj, a o kojima su odlučili nadležni redovni sudovi.

To zapravo znači da ustavna tužba uvijek i bez iznimke može biti podnesena samo protiv nekog **sudskog akta**. Zašto?

Zato što protiv svakog pojedinačnog akta nekog tijela državne ili javne vlasti postoji neko sredstvo sudske zaštite - bilo ono redovno, izvanredno ili pak neko posebno sredstvo ustanovljeno zakonom – koje prethodno morate iscrpiti da biste mogli podnijeti ustavnu tužbu.

U povodu kojeg pojedinačnog akta ćete zapravo, nakon iscrpljivanja dopuštenog pravnog sredstva sudske zaštite, podnijeti ustavnu tužbu ovisi o pravnoj naravi konkretnog predmeta. Razlikuju se tri pravne situacije:

PRVA PRAVNA SITUACIJA:

Sporni pojedinačni akt donijelo je tijelo upravne ili javne vlasti, a ne sud

U ovoj pravnoj situaciji pojedinačni akt donijelo je neko tijelo upravne ili javne vlasti, a njime je odlučeno o Vašim pravima i obvezama, odnosno o tome jeste li učinili kažnjivo djelo za koje su nadležna upravna tijela.

Protiv tog pojedinačnog akta možete podnijeti ustavnu tužbu tek nakon što ste iscrpili sva sredstva pravne zaštite protiv njega, to jest tek nakon što je sudski postupak u cijelosti i potpuno dovršen.

PRIMJER:

Pokrenuli ste upravni postupak za izdavanje građevinske dozvole. Nadležno upravno tijelo odbilo je rješenjem Vaš zahtjev, pa ste podnijeli žalbu drugostupanjskom upravnom tijelu (nadležnom ministarstvu). Ono je drugostupanjskim rješenjem odbilo Vašu žalbu kao neosnovanu.

Drugostupanjskim rješenjem upravnog tijela konačno je odlučeno o Vašem pravu na izdavanje građevinske dozvole. Protiv tog rješenja podnijeli ste tužbu upravnom sudu i pokrenuli upravni spor. Upravni sud proveo je u sudskom postupku kontrolu zakonitosti spornih rješenja. U presudi je odbio Vaš tužbeni zahtjev, utvrdivši da su upravna tijela zakonito i pravilno odlučila da je Vaš zahtjev za izdavanje građevinske dozvole bio neosnovan.

Protiv prvostupanjske presude upravnog suda dopuštena je žalba Visokom upravnom sudu (v. članak 66. Zakona o upravnim sporovima, "Narodne novine" broj 20/10., 143/12. i 152/14., u daljnjem tekstu: ZUS:20/10-152/14).

Donošenjem presude Visokog upravnog suda iscrpljena su sva sredstva pravne zaštite u tom Vašem predmetu.

Prema tome, ustavnu tužbu u prvom redu podnosite u povodu sudskog akta donesenog u posljednjem stupnju sudskog postupka koji ste pokrenuli protiv spornog pojedinačnog akta upravne ili javne vlasti. U ustavnoj tužbi, međutim, imate pravo osporavati i presudu prvostupanjskog upravnog suda, kao i pojedinačne akte koji su doneseni u prvom i drugom stupnju upravnog postupka. To stoga što je te pojedinačne akte donijelo tijelo upravne ili javne vlasti, a njima je odlučeno o Vašem pravu ili obvezi, odnosno o sumnji ili optužbi da ste počinili kažnjivo djelo.

NASTAVAK U TOČKI 3. POVEŽITE!

DRUGA PRAVNA SITUACIJA:

Radi se o nekom Vašem privatnopravnom poslu koji ste sklopili, a u povodu kojega ste naknadno pokrenuli parnicu pred redovnim sudom

Drugačija je pravna situacija kad ste s nekim sklopili neki privatnopravni posao (npr. neki ugovor), ili kad se radi o privatnopravnim ispravama (npr. o oporuci Vašeg oca ili majke), pa u povodu tih pojedinačnih akata naknadno dođe do sudskog spora.

Ustavni zakon izrijekom propisuje da se ustavna tužba može podnijeti samo u povodu pojedinačnih akata tijela državne i javne vlasti, ali ne i u povodu akata privatnopravne naravi. Stoga u ovakvim predmetima ustavnom tužbom ne možete neposredno osporavati te privatnopravne akte, već samo presude/rješenja koje su redovni sudovi donijeli u postupku koji ste vodili u povodu tih akata privatnopravne naravi (ugovora, oporuke, itd.).

Prema tome, Ustavni sud će ispitivati eventualne povrede Vaših ustavnih prava koje su Vam učinjene u sudskom postupku, odnosno koje su Vam učinjene aktima koje su donijeli sudovi, ali neće neposredno ispitivati pravovaljanost ugovora, oporuke, otkaza ugovora o radu privatnog poslodavca, itd.

Sažeto, ustavnu tužbu imate pravo podnijeti tek u povodu presude/rješenja kojim je sud u posljednjem dopuštenom stupnju odlučio u postupku koji ste pokrenuli. U ustavnoj tužbi možete osporavati samo sudske presude/rješenja, ali ne i pravovaljanost samog akta privatnopravne naravi koji je bio povod sudskom postupku.

NASTAVAK U TOČKI 3. POVEŽITE!

TREĆA PRAVNA SITUACIJA:

Ne postoji nikakav prethodni (ne-sudski) akt bilo javnopravne bilo privatnopravne naravi, nego se isključivo radi o presudama sudova

U ovoj pravnoj situaciji nema nikakvog prethodnog pojedinačnog akta - bio on javnopravne ili privatnopravne naravi - koji bi prethodio sudskim aktima. Sud prvog stupnja meritorno odlučuje o nekom Vašem pravu ili obvezi (sporovi građanske naravi), odnosno o sumnji ili optužbi da ste počinili kažnjivo djelo (kazneni ili prekršajni postupak), a sud drugog stupnja odlučuje o Vašoj žalbi protiv presude/rješenja suda prvog stupnja. U takvim postupcima na raspolaganju su vam i pojedini izvanredni pravni lijekovi, ali oni – izuzimajući reviziju – ne utječu na podnošenje ustavne tužbe.

Ovdje moramo razlikovati kaznene i prekršajne postupke od postupaka u kojima se odlučuje o sporovima građanske naravi.

KAZNENI I PREKRŠAJNI POSTUPCI

▶ a) Ako se pred sudom vodi kazneni ili prekršajni postupak protiv Vas, ustavnu tužbu možete podnijeti tek u povodu pravomoćne sudske presude kojom je u posljednjem stupnju meritorno presuđeno o Vašoj krivnji i o kazni (u daljnjem tekstu: pravomoćna presuda).

U ustavnoj tužbi možete osporavati sudsku presudu koju je u povodu Vaše žalbe donio sud u posljednjem stupnju. Uz tu presudu, možete osporavati i prvostupanjsku presudu suda kojom je odlučeno o Vašoj krivnji i o kazni, ako je ona pravomoćno potvrđena od strane žalbenog suda.

▶ b) Iznimno, samostalna ustavna tužba dopuštena je i protiv jednog rješenja donesenog prije no što je donesena pravomoćna kaznena presuda. To je pravomoćno rješenje o pritvoru/istražnom zatvoru, odnosno pravomoćno rješenje o produljenju pritvora/istražnog zatvora.

U ustavnoj tužbi možete osporavati sudsko rješenje što ga je u povodu Vaše žalbe donio sud u posljednjem stupnju. Uz to rješenje, možete osporavati i prvostupanjsko rješenje suda kojim je odlučeno o Vašem pritvoru/istražnom zatvoru, ako je ono pravomoćno potvrđeno od strane žalbenog suda.

NASTAVAK U TOČKI 3. POVEŽITE!

SPOROVI GRAĐANSKE NARAVI

U ovom se slučaju radi o sporovima privatnopravne naravi među strankama.

U ovakvim vrstama sporova podnošenje ustavne tužbe ovisi o tome je li protiv pravomoćne drugostupanjske presude suda dopuštena revizija Vrhovnom sudu Republike Hrvatske ili ne.

▶ a) Ako revizija protiv pravomoćne drugostupanjske presude suda nije dopuštena, u ustavnoj tužbi možete osporavati presudu/rješenje što ga je u povodu Vaše žalbe donio drugostupanjski sud. Uz tu drugostupanjsku presudu/rješenje, možete osporavati i prvostupanjsku presudu/rješenje suda kojim je odlučeno o Vašem pravu ili obvezi građanske naravi, ako je ono pravomoćno potvrđeno od strane žalbenog suda.

▶ b) Ako je revizija protiv pravomoćne drugostupanjske presude suda dopuštena, u ustavnoj tužbi možete osporavati samo revizijsku odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Uz tu revizijsku odluku, možete osporavati i drugostupanjsku presudu suda kojom je odlučeno o vašoj žalbi protiv prvostupanjske presude, ali istodobno možete osporavati i prvostupanjsku presudu suda kojom je odlučeno o Vašem pravu ili obvezi građanske naravi, ako je ona pravomoćno potvrđena od strane žalbenog i revizijskog suda.

NASTAVAK U TOČKI 3. POVEŽITE!

3. PRIMITKOM KOJEG SUDSKOG AKTA SAM ISCRPILA/ISCRPIO SVA DOPUŠTENA SREDSTVA PRAVNE ZAŠTITE U MOM SLUČAJU, PA MI POČINJE TEĆI ROK ZA PODNOŠENJE USTAVNE TUŽBE?

PRVA PRAVNA SITUACIJA IZ TOČKE 2.

Primitkom presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske počinje Vam teći rok od 30 dana za podnošenje ustavne tužbe.

PAŽNJA

Protiv upravnih akata tijela upravne i javne vlasti uvijek prethodno morate pokrenuti upravni spor i čekati dostavu presude/rješenja upravnog suda. Protiv prvostupanjske presude upravnog suda dopuštena je žalba Visokom upravnom sudu (v. članak 66. ZUS-a:20/10-152/14).

Ako upravni sud usvoji Vaš tužbeni zahtjev i poništi sporni akt, onda još uvijek nije pravomoćno odlučeno o Vašim pravima i obvezama, odnosno o tome jeste li počinili prekršaj koji je u nadležnosti upravnih tijela i upravnog suda. Tijelo koje je donijelo poništen akt mora ponovo provesti postupak i donijeti novi pojedinačni akt. Stoga ustavna tužba protiv presude upravnog suda kojom je sporni pojedinačni akt poništen neće biti dopuštena. Morate čekati donošenje novog akta. Ako ste i njime nezadovoljni, morate ponovo pokrenuti upravni spor i ponovo čekati presudu/rješenje upravnog suda i Visokog upravnog suda.

DRUGA PRAVNA SITUACIJA IZ TOČKE 2.

U ovakvim vrstama sporova odgovor na pitanje primitkom kojeg akta počinje teći rok za podnošenje ustavne tužbe ovisi o tome je li protiv pravomoćne drugostupanjske presude suda dopuštena revizija Vrhovnom sudu Republike Hrvatske ili ne.

- ▶ a) Ako u konkretnoj pravnoj stvari nije dopuštena revizija, onda ustavnu tužbu morate podnijeti u roku od 30 dana od dana primitka drugostupanjske presude suda.
- ▶ b) Ako je u konkretnoj pravnoj stvari dopuštena revizija, onda ustavnu tužbu morate podnijeti u roku od 30 dana od dana primitka revizijske odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a ne od dana primitka pravomoćne drugostupanjske presude suda.

NASTAVAK U TOČKI 4. - POVEŽITE!

TREĆA PRAVNA SITUACIJA IZ TOČKE 2. – KAZNENI I PREKRŠAJNI POSTUPCI

- ▶ a) Ustavnu tužbu morate podnijeti u roku od 30 dana od dana primitka pravomoćne presude kojom je odlučeno o Vašoj krivnji i o kazni.

Izvanredna pravna sredstva koja ste eventualno podnijeli protiv te iste pravomoćne presude (npr. zahtjev za izvanredno ublažavanje kazne ili zahtjev za obnovu kaznenog postupka) ne odgađaju rok za podnošenje ustavne tužbe. Ustavna tužba mora biti podnesena u roku od 30 dana od dana primitka pravomoćne presude.

Izuzetak je **zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude**. Za razliku od odluka o drugim izvanrednim pravnim sredstvima, presuda kojom se odbija ili djelomice usvaja zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude pojedinačni je

akt iz članka 62. Ustavnog zakona u povodu kojega je Ustavni sud nadležan pružiti ustavnosudsku zaštitu. Međutim, zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude nije "obvezno pravno sredstvo" (poput revizije u parničnom postupku kada je dopuštena) pa ako se niste poslužili njime već ste u povodu pravomoćne presude podnijeli ustavnu tužbu, Vaša ustavna tužba neće biti odbačena zbog neiscrpljenosti dopuštenog pravnog puta.

Drugim riječima, u kaznenim stvarima moguće su tri situacije:

- možete odlučiti ne koristiti se zahtjevom za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude - ustavnu tužbu morate podnijeti u roku od 30 dana od dana primitka pravomoćne presude kojom je odlučeno o Vašoj krivnji i o kazni - Ustavni sud će smatrati da ste iscrpili dopušteni pravni put
- možete istodobno s ustavnom tužbom (podnesenom u roku od 30 dana od primitka pravomoćne presude kojom je odlučeno o Vašoj krivnji i o kazni) podnijeti i zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude - Ustavni sud će zastati s odlučivanjem o Vašoj ustavnoj tužbi podnesenoj protiv pravomoćne presude, odnosno pričekat će ishod postupka pokrenutog zahtjevom za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude (kao podnositelj/podnositeljica ustavne tužbe dužni ste odmah po zaprimanju odluke Vrhovnog suda o tom Vašem pravnom sredstvu dostaviti presliku te odluke Ustavnom sudu)
- možete ustavnu tužbu podnijeti protiv presude kojom je Vrhovni sud Republike Hrvatske meritorno odlučio o Vašem zahtjevu za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude (odbio ga ili djelomice usvojio) - ustavnu tužbu morate podnijeti u roku od 30 dana od dana primitka presude Vrhovnog suda kojom je odbijen ili samo djelomice usvojen Vaš zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude.

PAŽNJA

Ako Vrhovni sud odbaci Vaš zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude, u povodu takvog rješenja ne možete podnijeti ustavnu tužbu jer ga Ustavni sud ne smatra aktom iz članka 62. Ustavnog zakona u povodu kojega je nadležan pružiti zaštitu ustavnih prava (v. rješenja U-III-84/2007 od 15. veljače 2007., U-III-574/2014 od 18. ožujka 2014.).

U slučaju da podnesete zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude, a Vrhovni sud ga rješenjem odbaci, pa Vi tek nakon toga podnesete ustavnu tužbu u povodu pravomoćne drugostupanjske presude suda, ustavna tužba bit će Vam odbačena zbog nepravodobnosti. Budući da zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude nije bio dopušten, ustavnu tužbu morali ste podnijeti u roku od 30 dana od dana primitka pravomoćne drugostupanjske presude.

b) Ako je riječ o pritvoru/istražnom zatvoru, ustavnu tužbu morate podnijeti u roku od 30 dana od dana primitka pravomoćnog rješenja o pritvoru/istražnom zatvoru, odnosno pravomoćnog rješenja o produljenju pritvora/istražnog zatvora.

PAŽNJA

Ustavna tužba ne podnosi se u povodu različitih pojedinačnih rješenja koja se donose u vezi i tijekom kaznenog postupaka, kao što su:

- rješenja istražnog suca,
- rješenja donesena u prvom stupnju kaznenog postupka,
- rješenja vijeća donesenih prije i u tijeku istrage,
- rješenja koja se donose radi pripremanja glavne rasprave i presude, itd.

Ustavna tužba ne podnosi se ni u povodu rješenja kojim je sud riješio o Vašem zahtjevu za obnovu kaznenog postupka.

Prethodne upute primjenjive su i na prekršajne postupke.

TREĆA PRAWNA SITUACIJA IZ TOČKE 2. – SPOROVI GRAĐANSKE NARAVI

U ovakvim vrstama sporova početak roka za podnošenje ustavne tužbe ovisi o tome je li protiv pravomoćne drugostupanjske presude suda dopuštena revizija Vrhovnom sudu Republike Hrvatske ili ne.

- ▶ a) Ako u konkretnoj pravnoj stvari nije dopuštena revizija, onda ustavnu tužbu morate podnijeti u roku od 30 dana od dana primitka pravomoćne drugostupanjske presude sud
- ▶ b) Ako je u konkretnoj pravnoj stvari dopuštena revizija, onda ustavnu tužbu morate podnijeti u roku od 30 dana od dana primitka revizijske odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a ne od dana primitka pravomoćne drugostupanjske presude suda.

NASTAVAK U TOČKI 4. - POVEŽITE!

4. ŠTO AKO NE MOGU SA SIGURNOŠĆU UTVRDITI JE LI DOPUŠTENA REVIZIJA PROTIV PRAVOMOĆNE DRUGOSTUPANJSKE PRESUDE?

Zakon o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 148/11. - pročišćeni tekst) propisuje:

1. Revizija Članak 382.

Stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupanjske presude:

- 1) ako vrijednost predmeta spora pobijanog dijela presude prelazi 200.000,00 kuna,*
- 2) ako je presuda donesena u sporu o postojanju ugovora o radu, odnosno prestanku radnog odnosa ili radi utvrđenja postojanja radnog odnosa,*
- 3) ako je drugostupanjska presuda donesena prema odredbama članka 373.a i 373.b ovoga Zakona.*

U slučajevima u kojima je ne mogu podnijeti prema odredbi stavka 1. ovoga članka, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupanjske presude ako odluka u sporu ovisi o rješenju nekoga materijalnopravnog ili postupovnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, primjerice:

- 1) ako o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvaćanje odlučujući u pojedinim predmetima na odjelnoj sjednici, a riječ je o pitanju o kojemu postoji različita praksa drugostupanjskih sudova,*
- 2) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje, ali je odluka drugostupanjskoga suda utemeljena na shvaćanju koje nije podudarno s tim shvaćanjem,*
- 3) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje i presuda se drugostupanjskoga suda temelji na tom shvaćanju, ali bi – osobito uvažavajući razloge iznesene tijekom prethodnoga prvostupanjskoga i žalbenoga postupka,*

zbog promjene u pravnom sustavu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima te odlukom Ustavnoga suda Republike Hrvatske, Europskoga suda za ljudska prava ili Europskog suda – trebalo preispitati sudsku praksu.

U reviziji iz stavka 2. ovoga članka stranka treba određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg ju je podnijela uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose te izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Revizija se podnosi u roku od trideset dana od dana dostave drugostupanjske presude.

Praksa pokazuje da postoje slučajevi u kojima je neizvjesno je li revizija dopuštena. U tom smislu neizvjesno je i to smatra li se pravni put iscrpljenim drugostupanjskom presudom ili treba podnijeti reviziju, odnosno hoće li Vaša ustavna tužba podnesena u povodu drugostupanjske presude biti dopuštena ili odbačena zbog preuranjenosti (neiscrpljivanja dopuštenog pravnog puta).

S druge strane, u slučaju da podnesete reviziju protiv pravomoćne drugostupanjske presude, a Vrhovni sud Vašu reviziju odbaci zbog nedopuštenosti, pa Vi tek nakon toga podnesete ustavnu tužbu u povodu pravomoćne drugostupanjske presude suda, ustavna tužba bit će Vam odbačena zbog nepravodobnosti. Budući da revizija nije bila dopuštena, ustavnu tužbu morali ste podnijeti u roku od 30 dana od dana primitka pravomoćne drugostupanjske presude.

PRAKSA USTAVNOG SUDA

U praksi Ustavnog suda taj problem riješen je na sljedeći način: podnositelji protiv pravomoćne drugostupanjske presude podnose reviziju, a ako nisu posve sigurni je li revizija u konkretnom slučaju dopuštena ili nije, u povodu pravomoćne drugostupanjske presude suda istodobno podnose i ustavnu tužbu, kako bi na Ustavnom sudu bila zaprimljena u roku od 30 dana od dana primitka pravomoćne drugostupanjske presude suda.

Ustavni sud takve ustavne tužbe ne odbacuje, već zastaje s postupkom do odluke Vrhovnog suda o reviziji, a podnositeljima (od 11. travnja 2016.) upućuje dopis sljedećeg sadržaja:

Iscrpljenost pravnog puta jedna je od pretpostavki za podnošenje ustavne tužbe. Ispunjenje te pretpostavke je nužno da bi podnesena ustavna tužba bila upućena u ustavnosudski postupak. Neiscrpljenost pravnog puta razlog je za odbacivanje ustavne tužbe kao nedopuštene.

Protiv pojedinačnog akta u povodu kojeg ste podnijeli ustavnu tužbu podnesena je revizija i u tijeku je revizijski postupak. To znači da za odlučivanje u povodu Vaše ustavne tužbe za sada nije ispunjena pretpostavka o iscrpljenom pravnom putu iz članka 62. Ustavnog zakona.

Sukladno tome, Ustavni sud dužan je zastati s ustavnosudskim postupkom do donošenja odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske o reviziji.

Postupak u povodu Vaše ustavne tužbe broj: _____ bit će nastavljen čim Ustavni sud sazna za okončanje revizijskog postupka pred Vrhovnim sudom. S obzirom na to da je uvjet nastavka tog postupka saznanje Ustavnog suda o donošenju odluke o reviziji, kao podnositelj/podnositeljica ustavne tužbe dužni ste odmah po zaprimanju dostaviti Ustavnom sudu presliku odluke Vrhovnog suda o reviziji uz popratni dopis u kojem ćete navesti broj predmeta pod kojim se on vodi

u Ustavnom sudu ("Poziv na broj: _____"), kao i datum zaprimanja revizijske odluke.

Ovisno o načinu na koji je riješeno, odnosno odlučeno o reviziji, u osnovi su moguće tri različite pravne situacije.

Prvo, ako je Vrhovni sud odbacio Vašu reviziju, a Vi smatrate da su Vam tim rješenjem Vrhovnog suda povrijeđena ustavna prava, u povodu tog rješenja možete podnijeti novu ustavnu tužbu u roku od 30 dana računajući od dana primitka revizijskog rješenja. Ta Vaša ustavna tužba bit će zaprimljena u Ustavnom sudu pod novim brojem jer je riječ o novom ustavnosudskom predmetu. Taj predmet ne utječe na odlučivanje o predmetu broj: _____, koje se nastavlja.

Drugo, ako je Vrhovni sud odbio Vašu reviziju (što znači da je revizija bila dopuštena), tada će Vaša ustavna tužba broj: _____ biti odbačena kao nedopuštena, jer se ima smatrati da ste je podnijeli prije no što ste iskoristili dopušteno pravno sredstvo - reviziju. U tom slučaju imate pravo podnijeti novu ustavnu tužbu u povodu revizijske presude Vrhovnog suda u roku od 30 dana od dana njezina primitka. Osim presude Vrhovnog suda, njome imate pravo osporavati i drugostupanjsku presudu, kao i prvostupanjsku presudu u tom predmetu.

Treće, ako je Vrhovni sud prihvatio Vašu reviziju, Vaša će ustavna tužba broj: _____ biti odbačena kao nedopuštena, ukoliko je sami ne povučete.

U svakom tom slučaju, kao podnositelj/podnositeljica ustavne tužbe broj: _____ dužni ste odmah po zaprimanju revizijske odluke dostaviti Ustavnom sudu njezinu presliku.

Istodobno korištenje revizije i ustavne tužbe mora biti stroga iznimka! Ustavni sud stavit će Vašu ustavnu tužbu na "čekanje" samo ako ocijeni da su postojali razlozi zbog kojih niste bili u mogućnosti sa sigurnošću ocijeniti je li revizija bila dopuštena ili nije.

5. MOGU LI PODNIJETI USTAVNU TUŽBU U POVODU PRAVOMOĆNE ODLUKE SUDA AKO PRETHODNO PROTIV NJE NISAM PODNIO ŽALBU, ODNOSNO REVIZIJU KOJA JE BILA DOPUŠTENNA?

Može se dogoditi da ste podnijeli ustavnu tužbu, a da protiv pojedinačnog akta kojim je odlučeno o Vašim pravima ili obvezama, odnosno o tome jeste li počinili kažnjivo djelo, prethodno niste podnijeli:

- žalbu u kaznenom ili prekršajnom postupku,
- žalbu u parničnom ili izvanparničnom postupku, a bila je dopuštena,
- reviziju u parničnom postupku, a bila je dopuštena,
- tužbu upravnom sudu, itd.

Ustavni sud će u takvom slučaju Vašu ustavnu tužbu odbaciti.

To stoga što u okviru dopuštenog redovnog pravnog puta pred za to nadležnim tijelom niste štitili svoja prava. Zbog takvog propusta ostajete bez prava na podnošenje ustavne tužbe Ustavnom sudu.

Isto tako, ako ustavnu tužbu podnesete prije vremena, odnosno prije no što je odlučeno o svim sredstvima pravne zaštite koja Vam stoje na raspolaganju u konkretnom postupku, Ustavni sud također će odbaciti Vašu ustavnu tužbu, ali sada zbog preuranjenosti njezina podnošenja.

6. MOGU LI U POVODU PRAVOMOĆNE PRESUDE SUDA PODNIJETI USTAVNU TUŽBU AKO SAM PROTIV ISTE PRESUDE PODNIO NEKI DRUGI IZVANREDNI PRAVNI LIJEK (IZUZIMAJUĆI REVIZIJU)?

Osim revizije i u određenim okolnostima zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude (v. odgovor na pitanje br. 3. - treća pravna situacija iz točke 2. - kazneni i prekršajni postupci), ostali izvanredni pravni lijekovi ne utječu na obvezu podnošenja ustavne tužbe u roku od 30 dana od dana primitka pravomoćne presude suda.

To su:

▶ **u parničnom postupku:** ponavljanje postupka

▶ **u kaznenom postupku:** obnova postupka, zahtjev za zaštitu zakonitosti

(napomena: zahtjev za zaštitu zakonitosti podnosi državni odvjetnik, pa nije pravno sredstvo koje je Vama na raspolaganju)

▶ **u prekršajnom postupku:** obnova postupka, zahtjev za izvanredno ublažavanje kazne, zahtjev za zaštitu zakonitosti

(napomena: zahtjev za zaštitu zakonitosti podnosi državni odvjetnik, pa nije pravno sredstvo koje je Vama na raspolaganju)

▶ **u upravnom sporu:** obnova spora, zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude

(napomena: zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude podnosi Državno odvjetništvo RH, pa, iako možete predložiti Državnom odvjetništvu podnošenje tog pravnog sredstva, ono nije pravno sredstvo koje je Vama na raspolaganju)

Prema tome, neovisno o tome jeste li podnijeli neki od navedenih izvanrednih pravnih lijekova koji Vam stoje na raspolaganju, ustavnu tužbu morate podnijeti u roku od 30 dana od dana primitka pravomoćne presude suda.

7. NAVEDITE MI PRIMJERE AKATA KOJI SE NE SMATRAJU POJEDINAČNIM AKTIMA IZ ČLANKA 62. USTAVNOG ZAKONA, PA USTAVNI SUD TAKVE USTAVNE TUŽBE ODBACUJE ZBOG NENADLEŽNOSTI.

Samo onaj pojedinačni akt kojim je meritorno odlučeno o biti stvari, odnosno o nekom Vašem pravu ili obvezi, odnosno o sumnji ili optužbi da ste počinili kažnjivo djelo, a protiv kojeg su iscrpljena sva dopuštena sredstva pravne zaštite, jest pojedinačni akt u smislu članka 62. stavka 1. Ustavnog zakona u povodu kojega je Ustavni sud - u postupku pokrenutom ustavnim tužbom - nadležan štititi Vaša ljudska prava i temeljne slobode zajamčene Ustavom (ustavna prava).

U Ustavnom sudu ustrojeno je vijeće za ispitivanje postojanja postupovnih pretpostavki za odlučivanje o ustavnim tužbama. Sastavljeno je od troje sudaca Ustavnog suda. To vijeće donosi rješenja o odbacivanju ustavnih tužbi u slučajevima kada ne postoje postupovne pretpostavke za vođenje ustavnosudskog postupka, propisane u članku 32., članku 68. stavku 2. i članku 72. Ustavnog zakona. To vijeće odlučuje i o tome može li se neki pojedinačni akt protiv kojeg je podnesena ustavna tužba smatrati aktom u smislu članka 62. stavka 1. Ustavnog zakona.

Radi lakšeg praćenja, pojedinačni akti o kojima Ustavni sud nije nadležan odlučivati u povodu ustavne tužbe razvrstani su po vrstama postupaka u kojima se donose. Popis tih akata možete preuzeti u posebnom dokumentu u pdf obliku koji se nalazi na istoj stranici na kojoj se nalaze i ove upute ([link](#)).

8. KAKO SE RAČUNAJU ROKOVI NA DANE?

Rok za podnošenje ustavne tužbe računa se na dane. Računanje rokova na dane razlikuje se od računanja rokova na mjesece ili godine.

Prema članku 64. Ustavnog zakona, ustavna tužba može se podnijeti u roku od 30 dana računajući od dana primitka one odluke kojom je iscrpljen pravni put, dakle odluke koja je pretpostavka za podnošenje ustavne tužbe.

POČETAK ROKA

Kad se računa na dane, rok počinje teći od nula sati (00:00 sati ujutro) prvog idućeg dana koji slijedi nakon dana u kojem ste primili odluku.

U rok se ne uračunava dan kad ste primili odluku (to jest, kad je dostava obavljena), već se za početak računanja roka uzima početak prvog idućeg dana.

TRAJANJE ROKA

Kad brojite 30 dana od dana kad je rok počeo teći, onda ne preskačete nijedan dan. Računaju se svi dani, pa i oni kad se ne radi.

Tako rok može početi teći u subotu, ali i na blagdane (jer ste odluku primili dan ranije, za vrijeme radnog dana), a unutar sljedećih 30 dana računate i nedjelje i eventualne blagdane – ništa ne preskačete!

ZAVRŠETAK ROKA

Rok u pravilu završava u 24:00 sata (u ponoć!) posljednjeg, 30. dana roka.

Međutim, kad posljednji dan roka pada na dan kad sud ne radi, rok istječe protekom prvoga idućeg radnog dana.

Dan kad sud ne radi može biti:

- nedjelja,
- blagdan,
- koji drugi dan kad sud ne radi (npr. subota).

PRIMJER

Zadnji dan roka ističe 25. prosinca. 25. prosinca je blagdan, pa taj dan ne uračunavate u rok. Međutim, i 26. prosinca je blagdan, pa ni taj dan ne uračunavate u rok. Ako 27. prosinca slučajno pada u nedjelju, ni taj dan ne uračunavate u rok. U takvoj situaciji rok Vam istječe 28. prosinca u 24:00 sati.

NAČINI PREDAJE USTAVNE TUŽBE UNUTAR ROKA

Smatrat će se da je ustavna tužba dana u roku ako je prije nego što rok protekne predate Ustavnom sudu.

Ako ste ustavnu tužbu uputili preko pošte preporučenom pošiljkom, dan predaje pošti smatra se danom predaje Ustavnom sudu.

PONAVLJAMO! Ustavnu tužbu dostavljenu elektronskom poštom (e-mail), telefaksom ili brzojavom **Ustavni sud ne prihvaća.**

9. KAKO ĆU DOKAZATI DA SAM USTAVNU TUŽBU PODNIJELA/PODNIIO PRAVODOBNO, ODNOSNO U ROKU OD 30 DANA OD DANA PRIMITKA OSPORENOG AKTA?

Pravodobnost podnošenja ustavne tužbe podnositelji dokazuju preslikom (fotokopijom) **dostavnice** o primitku osporavane odluke.

Dostavnica je jedina isprava kojom se pravovaljano dokazuje dan kad ste primili osporeni sudski akt, pa time i dan od kojeg se računa rok od 30 dana za podnošenje ustavne tužbe.

Izvornik dostavnice uvijek priliže:

- spisu prvostupanjskog suda, odnosno
- spisu upravnog suda (ako ste vodili upravni spor).

U najvećem broju slučajeva, međutim, podnositelji nemaju presliku dostavnice, jer se primjerak dostavnice ne uručuje primatelju akta pri dostavi sudske odluke. Primatelji samo potpišu dostavnicu, pa se tako potpisana dostavnica prilaže u sudski spis.

U slučaju da nikako niste u mogućnosti pribaviti presliku dostavnice suda, dužni ste u točki 17. obrasca navesti točan datum primitka osporenog sudskog akta. Točnost podatka o datumu primitka osporenog sudskog akta naveden u točki 17. Ustavni sud provjerit će neposrednim uvidom u sudski spis.

10. MOGU LI TRAŽITI POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE AKO SAM PROPUSTILA/PROPUSTIO ROK ZA PODNOŠENJE USTAVNE TUŽBE?

U postupku pred Ustavnim sudom dopušten je povrat u prijašnje stanje. ✓

Ako **iz opravdanih razloga** propustite rok od 30 dana za podnošenje ustavne tužbe, Ustavni sud dopustit će Vam povrat u prijašnje stanje:

- ▶ ako u roku od 15 dana nakon prestanka razloga koji je prouzročio propuštanje podnesete prijedlog za povrat u prijašnje stanje, te
- ▶ ako istodobno s tim prijedlogom podnesete i ustavnu tužbu.

Ustavni zakon ne određuje pobliže koji se razlozi smatraju opravdanima, već prepušta Ustavnom sudu da to ocjenjuje s obzirom na sve okolnosti slučaja, bile one subjektivne ili objektivne naravi.

KAD SE NEĆE DOPUSTITI POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE?

Neće se dopustiti povrat u prijašnje stanje ako je propušten rok za stavljanje prijedloga da se dopusti povrat u prijašnje stanje.

Prema ustaljenoj praksi Ustavnog suda, sljedeće okolnosti **nisu opravdani razlog** za povrat u prijašnje stanje zbog propuštanja roka za podnošenje ustavne tužbe:

- ▶ nepoznavanje propisa o računanju rokova za podnošenje ustavne tužbe,
- ▶ okolnost da punomoćnik stranke nakon primitka osporene odluke nije mogao stupiti u kontakt sa strankom.

DO KAD SE MOŽE TRAZITI POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE?

Povrat u prijašnje stanje ne može se tražiti nakon proteka tri mjeseca od dana propuštanja roka za podnošenje ustavne tužbe.

ZNAČENJE KRATICA

Ustav - Ustav Republike Hrvatske
("Narodne novine", broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.)

Ustavni sud - Ustavni sud Republike Hrvatske

Vrhovni sud - Vrhovni sud Republike Hrvatske

Upravni sud - Upravni sud Republike Hrvatske ili Upravni sud u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu

Visoki upravni sud - Visoki upravni sud Republike Hrvatske

Visoki trgovački sud - Visoki trgovački sud Republike Hrvatske

Visoki prekršajni sud - Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske

Ustavni zakon - Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske
("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst)

Poslovnik - Poslovnik Ustavnog suda Republike Hrvatske
("Narodne novine" broj 181/03., 16/06., 30/08., 123/09., 63/10., 121/10., 19/13., 37/14., 83/14. - pročišćeni tekst i 2/15.)

Europski sud - Europski sud za ljudska prava u Strasbourgu

Europska konvencija - Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda Vijeća Europe
("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02. i 1/06.)

HZMO - Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

AA, BB - oznaka za naziv pravne osobe (ustanove, banke i dr.)

XY - oznaka za osobno ime

X - oznaka za naziv grada

RH - Republika Hrvatska

Tijelo državne vlasti - tijelo zakonodavne, sudbene ili izvršne vlasti, odnosno tijelo državne uprave

Tijelo javne vlasti - tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili tijelo pravne osobe s javnim ovlastima